

FÖRSVARSMAKTEN

Handbok

Samband telefoning på engelska

2025

Handbok
Samband telefoning på engelska

H SB TFN ENG

© Försvarsmakten har upphovsrätt till detta verk.

Förrådsbeteckning: M7739-352160
Handläggare: Anders Jonsson, LedR/LedSS
Publikationsklass: A
Ansvarskod: 88213 FST CIO PUBL
Tillgängliggörande: Försvarsmaktens intranät, www.forsvarsmakten.se
Beslutsfattare: Brigadgeneral Mattias Hanson, C FST CIO
Produktionsformat: Indesign, A5
Tryck: Försvarsmakten, FMLOG

Versionshistorik

OBSERVERA

Om du läser denna publikation i pappersform kontrollera att du har den senaste versionen. Fastställd och gällande version finns alltid publicerad på försvarsmaktens intranät.

Version	Best. kod	Datum för när versionen börjar gälla/ska tillämpas	VIDAR – handlings nr	Anmärkning
1.0	B	2025-02-01	FM2020-10734	

Förslag på ändringar och förtydliganden med mera sammanställs förbandsvis och insänds linjevägen till lsc-publikationer@mil.se.

Beställningskoden kan ha förändrats efter fastställandet av en version. Se Teamcenter eller PRIO för aktuell information!

Förord

Den här handboken innehåller gemensamma anvisningar för genomförande av radiotelefonering på engelska enligt gällande Natopublikationer. De råd, riktlinjer och rekommendationer m.m som anges bör följas om det inte finns särskilda skäl för att genomföra verksamheten på annat sätt. I de delar handboken återger lag, förordning, föreskrifter eller andra bindande bestämmelser är handboken bindande och i dessa delar ska det som framgår av handboken följas.

Handboken riktar sig till instruktörer som utbildar i telefonering vid Försvarmaktens förband och skolor, samt personal som utför telefonering på engelska i militära sambandsnät.

Handboken syftar till att underlätta implementeringen av Natos telefonibestämmelser och därigenom stödja Försvarmaktens förmåga till internationell interoperabilitet inom ramen för Sveriges medlemskap i Nato.

De återgivna anvisningarna i denna handbok gällande all radiotelefonering på engelska är tvingande där Natos signaleringsmetoder tillämpas.

Handboken gäller i fred och hela konfliktskalan, för hela Försvarmakten.

Innehållet i denna publikation omfattas inte av sekretess.

Sammanfattning

Handbokens innehåll utgörs av ett urval översatta och tolkade anvisningar ur Natos sambandspublikationer *ACP121*¹, och *ACP125*².

Handbok Samband telefonering på engelska 2024 är ett sammanfattande urval av Natos grundläggande och gemensamma telefonibestämmelser enligt gällande utgåvor av ACP121 och 125. Handboken erbjuder således inte en fullständig och heltäckande översättning av berörda dokument.

Eld- och stridssignalering samt övrig armé-, marin- eller flygstridsspecifik signalering är avgränsad från denna handbok och återfinns i stället i andra styrdokument³ utgivna av Nato. Detta gäller även de delar av källdokumenten som rör verkställighetssignalering och rapportering, och som i huvudsak har endast marin tillämpning.

Handboken förklarar inte heller i detalj begrepp med samma innebörd och tillämpning som vid telefonering på svenska. Läsaren förutsätts därför inneha kunskaper i svensk, nationell sambandstjänst och telefonering enligt Handbok Samband grunder och Handbok Samband telefonering.

Handbok Samband telefonering på engelska ingår i handbok Samband-serien som utgör gemensam grund för sambandstjänsten i Försvarsmakten. Serien bygger på bindande bestämmelser för sambandstjänsten enligt Reglemente Tjänstegrenar inom LSC ansvarsområde (R TJGRENNAR LSC), och innehåller (2024) följande delar:

-
- 1 Allied Communications Publication - Communications Instructions General. Motsvarar närmast Handbok Samband grunder.
  - 2 Communications Instructions Radiotelephone Procedures. Motsvarar närmast Handbok Samband telefonering.
  - 3 Som exempelvis ATP (Allied Tactical Publication), MTP (Maritime Tactical Publication) och AAP (Allied Administrative Publication).

HANDBOK

Publikation	Övergripande innehåll
H Samband grunder (H SB G)	Försvarsmaktsgemensamma grunder för sambandstjänsten.
H Samband telefoning (H SB TFN)	Grundläggande och gemensamma anvisningar för telefoning i radionät och fältorganiserade telefonnät.
H Samband telefoning på engelska (H SB TFN ENG)	Grundläggande och gemensamma anvisningar för telefoning på engelska enligt Natos anvisningar.
H Samband expeditionstjänst förband (H SB EXP FÖRB)	Anvisningar för expeditionstjänsten vid krigsförband.
Handbok Frekvensplanering (H FREKVENS)	Anvisningar för användning av radiofrekvensspektrum.
Handbok High Frequency (H HF)	Anvisningar för radiokommunikation inom frekvensbandet 1,6–30 MHz i Försvarsmakten.
Handbok Linjebyggnad (H LIBY)	Anvisningar för linjebyggnadstjänst.

Handböckerna åtföljs i förekommande fall av sammanfattande fickminnen (minneskort) som stöd till utbildad personal i tjänsten.

Publikationerna inom FST CIO ansvarsområde utvecklas fortlöpande. En komplett sammanställning av det aktuella utbudet framgår av samarbetsytan ”LSC-publikationer” på FM intranät emilia.

Se även den redaktionella informationen i slutet av handboken.

Läsanvisning

Handboken är kapitelindelad:

Kapitel 1 ger grundläggande anvisningar för telefonsignalering på det engelska språket.

Kapitel 2 ger övergripande anvisningar för skydd av sambandsnäten mot främmande påverkan.

Kapitel 3–6 beskriver förfarandet vid anrop, svar på anrop och meddelandeförmedling.

I kapitel 7–8 återfinns anvisningar för signalering om sambandsnätens utformning, funktion och skydd – exempelvis anslutning i nät, frekvensbyte och lösensignalering.

Handbokens **bilagor** utgör referens, stöd och utveckling av kapitlen ovan.

Innehåll

Förord	4
1 Grunder för telefoning	11
1.1 Språk	11
1.2 Signaldisciplin – RADIO DISCIPLINE	11
1.3 Tydlighet – ACCURACY	13
1.4 Signaleringsuttryck – PROWORDS, PROSIGNS	13
1.5 Förkortningar och akronymer – ABBREVIATIONS	14
1.6 Kortfattade koder – BREVITY CODES, NICKNUMBERS	15
1.7 Uttal av bokstäver, siffror och skiljetecken – SPELLING	15
1.8 Anropssignaler – CALL SIGNS	18
1.9 Radionät – DIRECTED/FREE NETS	19
1.10 Företrädesrätt – PRECEDENCE	20
1.11 Meddelandeformat – MESSAGES	21
1.12 Skarpt-/övningsmeddelande – NO PLAY/EXERCISE	22
1.13 Minimera trafiken – MINIMIZE	23
2 Telehotet	25
3 Grundläggande signalerings-anvisningar	27
3.1 Anropsförfarande – CALLING AND ANSWERING	27
3.2 Gruppanrop – MULTIPLE/COLLECTIVE CALL	29
3.3 Fullständigt/förkortat anrop och anropssignaler – FULL/ABBREVIATED PROCEDURE and CALL SIGNS	32
4 Sändning av meddelande – MESSAGE	35
4.1 Inledning – HEADING	36
4.2 Text – TEXT	39
4.3 Avslutning – ENDING	40
5 Kompletterande anvisningar	43
5.1 Uppehåll – WAIT, WAIT OUT	43
5.2 Långt meddelande – LONG MESSAGE	43
5.3 Kvittens – ROGER, WILCO	45

HANDBOK

5.4	Rättelse – CORRECTION	46
5.5	Återkallelse – DISREGARD, CANCEL, NEGAT	47
5.6	Omfrågning – SAY AGAIN	48
5.7	Sänd två gånger – WORDS TWICE.....	51
5.8	Bekräfta – VERIFY.....	52
5.9	Företrädesrätt – PRECEDENCE.....	53
5.10	Enkelriktad signalering – DO NOT ANSWER.....	56
5.11	Kollationering – READ BACK.....	56
5.12	Viasignalering – RELAY.....	58
5.13	Mottagningsbevis – ACKNOWLEDGE	63
6	Trafikmeddelanden – SERVICE MESSAGES.....	65
6.1	Upprätta nät – ESTABLISH A NET.....	65
6.2	Ansluta i nät – JOIN A WORKING NET	66
6.3	Signalstyrka, läsbarhet – RADIO CHECK	66
6.4	Frekvensbyte – CHANGE IN FREQUENCY.....	70
6.5	Tidsangivning – TIME CHECK	72
6.6	Avsluta radiopassning – CLOSE DOWN	73
7	Trafikskydd	75
7.1	Lösensignalering – AUTHENTICATE.....	75
7.2	Röjd information – BEADWINDOW.....	77
7.3	Radiotystnad – RADIO SILENCE.....	78
	Begrepp.....	81
	Bilaga 1: Signaleringsuttryck – PROWORDS	85
	Bilaga 2: Signaleringsscheman.....	94
	Bilaga 3: Företrädesrätt – PRECEDENCE	98
	Bilaga 4: Essential Element of Friendly Information (EEFI)	100
	Redaktionell information	103
	Bildförteckning	106
	Källförteckning	107

1 Grunder för telefonering

1.1 Språk

Bruket av engelska som signaleringsspråk i Försvarsmakten under utbildning, övning och skarp verksamhet regleras i Reglemente Tjänstegrenar inom LSC ansvarsområde (R TJGRENAR LSC):

”Signalering på engelska får normalt ske endast under internationell verksamhet och under föregående övning/träning. Stridskraftchef får dock besluta att tillämpa engelska även för nationell signalering under viss verksamhet, under viss tid, inom visst operationsområde eller mellan vissa enheter och förband.”

”All telefonisignalering på engelska i Försvarsmakten ska ske i enlighet med av NATO fastställd metodik för signalering samt övriga förekommande och för nationen Sverige tillgängliga och fastställda/beordrade dokument som reglerar försvarsgrens- eller operationsspecifik signalering på engelska.”

R TJGRENAR LSC 2018

1.2 Signaldisciplin – RADIO DISCIPLINE

”Adherence to the procedure prescribed in ACP125 is mandatory on all Allied military tactical secure and insecure voice nets. Departure from, or variations in these procedures is prohibited.”

ACP125(F)

Chef ansvarar för signaldisciplin i sina nät genom sin *huvudstation (net control station, NCS)*. Huvudstationen är normalt den signalstation som passar chefs anropssignaler.

Begreppet signaldisciplin innebär inom Nato att:

- alltid signalera enligt fastställd metod
- hålla ständig passning och alltid avdela radiooperatör om inte annat beordrats
- använda rätt frekvens (kanal)
- besvara anrop utan fördröjning och i rätt ordning
- lyssna på frekvensen före sändning
- släppa S/M-omkopplaren efter sändning.

Det är förbjudet att:

- bryta mot radiotystnad
- i klartext röja förband, enheter, befattningshavare, anropssignaler och sekretessbelagd information
- sända i onödan eller onödigt länge
- föra informella samtal över radio
- signalera snabbare än den station som har sämst mottagning kan förväntas ta emot
- tappa humöret eller använda ovärdat språk.

1.3 Tydlighet – ACCURACY

Nyckelord för att uppnå tydlighet vid telefonering är *Rhythm* (rytm), *Speed* (tempo), *Volume* (röststyrka) och *Pitch* (tonhöjd) – minnesord **RSVP**:

Nyckelord	Innebörd
Rhythm	Sänd begripliga följder med naturlig rytm anpassad till textens svårighetsgrad och rådande trafikförhållanden. Undvik att sända "ord för ord".
Speed	Tala något långsammare än i vanliga samtal och anpassa takten till den station som har sämst mottagning.
Volume	Använd samma röststyrka som i vanligt tal. Ropa inte.
Pitch	Använd ett något högre tonläge än vanligt.

1.4 Signaleringsuttryck – PROWORDS, PROSIGNS

För att förkorta och förtydliga signaleringen används uttalbara och förutbestämda signaleringsuttryck (*procedure words; PROWORDS*) i stället för fria formuleringar.

Signaleringsuttrycken motsvaras av *trafikförkortningar* (*procedural signs; PROSIGNS*, och *operating signals; OPSIGs*), som inte är avsedda för telefonering⁴ men som kan förenkla nedskrivning och dokumentation av trafiken.

Gällande signaleringsuttryck och trafikförkortningar återfinns i bilaga 1.

---

⁴ Främst telegrafi/morse och fjärrskrift/telex.

1.5 Förkortningar och akronymer – ABBREVIATIONS

Förkortningar och akronymer⁵ får om de är väl kända och har uppenbar innebörd, användas vid telefonering om de sparar tid och är enklare att använda än hela ord och fraser.

Under normala förhållanden uttalas förkortningar som sådana för att minimera sändningstiden.

Exempel ”ETA”

”Ee-tee-ay” istället för ”I SPELL ECHO TANGO ALPHA”.

Under svåra förhållanden bör istället det fullständiga ordet eller frasen *uttalas*.

Exempel ”Recce”

”Recce” istället för ”I SPELL ROMEO ECHO CHARLIE CHARLIE ECHO”.

Förkortningar bokstaveras bara när det underlättar sändning och förståelse mer än uttal av det fullständiga ordet eller frasen.

Exempel “NBC”

”I SPELL NOVEMBER BRAVO CHARLIE” istället för ”Nuclear Biological and Chemical.”

---

⁵ Akronym: en bokstavsgrupp där varje bokstav utgörs av initialbokstaven i ett ord. Exempelvis ACP = Allied Communications Publication.

1.6 Kortfattade koder – BREVITY CODES, NICKNUMBERS

Meddelanden i fastställda format kan förkortas med kortfattade koder – *brevity codes* – för förutbestämda ord eller uttryck, eller med ”*nick-numbers*” för skydd av vissa installationer⁶.

- Brevity codes förtecknas i signaltabeller för stridskraft och tjänstegren/funktion.
- Nicknumbers föregås vid sändning av uttrycket ”NICK”.

Brevity codes och nicknumbers ger inget trafikskydd utan räknas som klart språk.

1.7 Uttal av bokstäver, siffror och skiljetecken – SPELLING

1.7.1 Bokstavering

Bokstavering används vid signalering av ord och bokstavsgupper svåra att uppfatta eller uttala. Bokstaveringsalfabetet framgår nedan, med betoning på understruken stavelse.

---

⁶ Broar, floder/vattendrag, förberedda fältarbeten (demolitions), platsbenämningar, vägkorsningar, rapportlinjer, stopplinjer, bekämpningsområden och motanfalls-/infiltrationsområden.

HANDBOK

Bokstav – Benämning	Uttal	Bokstav – Benämning	Uttal
A-ALFA	<u>AL</u> -FAH	P-PAPA	PAH- <u>PAH</u>
B-BRAVO	BRAH-VO	Q-QUEBEC	KEH- <u>BECK</u>
C-CHARLIE	<u>CHAR</u> -LEE	R-ROMEO	<u>ROW</u> -ME-OH
D-DELTA	<u>DELL</u> -TAH	S-SIERRA	SEE- <u>AIR</u> -RAH
E-ECHO	<u>ECK</u> -OH	T-TANGO	<u>TANG</u> -GO
F-FOXTROT	<u>FOKS</u> -TROT	U-UNIFORM	<u>YOO</u> -NEE-FORM
G-GOLF	GOLF	V-VICTOR	<u>VIK</u> -TAH
H-HOTEL	HOH- <u>TELL</u>	W-WHISKEY	WISS-KEY
I-INDIA	<u>IN</u> -DEE-AH	X-XRAY	<u>ECKS</u> -RAY
J-JULIETT	<u>JEW</u> -LEE-ETT	Y-YANKEE	<u>YANG</u> -KEY
K-KILO	<u>KEY</u> -LOH	Z-ZULU	<u>ZOO</u> -LOO
L-LIMA	<u>LEE</u> -MAH	Bokstäverna Å, Ä och Ö⁷	
M-MIKE	MIKE	Å-ALFAALFA	<u>AL</u> -FAH, <u>AL</u> -FAH
N-NOVEMBER	NO- <u>VEM</u> -BER	Ä-ALFAECHO	<u>AL</u> -FAH, <u>ECK</u> -OH
O-OSCAR	<u>OSS</u> -CAH	Ö-OSCARECHO	<u>OSS</u> -CAH, <u>ECK</u> -OH

Bokstavering inleds med uttrycket "I SPELL". Om ordet kan uttalas, görs det före och efter bokstaveringen.

Exempel:

"UNNA – I SPELL – UNIFORM NOVEMBER NOVEMBER ALPHA – UNNA."

Anropssignaler, geografiska referenser (UTM), målbeteckningar, lösen, tidszonbeteckningar, adressgrupper och krypterad text bokstaveras utan föregående "I SPELL".

⁷ Redovisas för att möjliggöra signalering av svenska ord där Å, Ä och Ö ingår, som exempelvis ortnamn.

1.7.2 Uttal av siffror

Siffror uttalas under *normala trafikförhållanden* som i ”vanligt tal” om det inte finns risk för missförstånd⁸:

Siffra	Uttal	Siffra	Uttal
1	WUN	6	SIX
2	T <u>OO</u>	7	<u>SEV</u> -EN
3	T <u>REE</u>	8	A <u>IT</u>
4	<u>FOW</u> -ER	9	<u>NINE</u> -ER
5	<u>FIFE</u>	0	<u>ZE</u> -RO

Under *svåra förhållanden* och när det är extra viktigt att undvika missförstånd, föregås siffror av uttrycket ”FIGURES”. Dock inte före anropssignaler, geografiska referenser, målbeteckningar (jämna hundra- eller tusental uttalas), lösen, tidsnummer och krypterad text.

Tal	Uttal vid normala förhållanden	Uttal vid svåra förhållanden
23	Twenty three	FIGURES two three
50	Fifty	FIGURES five zero
146	One hundred and forty six	FIGURES one four six
200	Two hundred	FIGURES two zero zero
1009	One thousand and nine	FIGURES one zero zero nine
1630 hours	Sixteen thirty hours	FIGURES one six three zero hours
2800	Two thousand eight hundred	FIGURES two eight zero zero
12000	Twelve thousand	FIGURES one two zero zero zero

Vid uttal av grupper med både bokstäver och siffror kombineras ovanstående regler.

Exempel ”ACP125”

”I SPELL ALPHA CHARLIE PAPA FIGURES ONE TWO FIVE”.

⁸ Observera att uttalet är angivet enligt engelska uttalsregler. En svensk transkription av uttalet av siffrorna 1 och 8 motsvarar närmast ”OANN” respektive ”EJT”.

1.7.3 Uttal av skiljetecken

Skiljetecken uttalas bara om det är nödvändigt för ett meddelandes innebörd.

Skiljetecken	Skrivs	Uttalas	Skiljetecken	Skrivs	Uttalas
Punkt	.	FULL STOP	Semikolon	:	SEMI-COLON
Kommatecken	,	COMMA	Frågetecken	?	QUESTION MARK
Bråkstreck	/	SLANT ⁹	Decimaltecken	.	DAY-SEE-MAL
Bindestreck	-	HYPHEN	Apostrof	'	APOSTROPHE
Vänsterparentes	(	BRACKETS ON	Citat	"..."	QUOTE
Högerparentes	)	BRACKETS OFF	Slut citat	"..."	UNQUOTE
Kolon	:	COLON			

1.8 Anropssignaler – CALL SIGNS

1.8.1 Anropssignaler – CALLSIGNS

Anropssignal kan vara fullständig (*full callsign*) eller förkortad (*abbreviated callsign*).

Fullständig anropssignal ska användas:

- vid upprättande av sambandsnät
- vid anslutning i ett redan upprättat nät
- i meddelandes adressmening vid vidaresändning till en station i ett annat nät.

Förkortad anropssignal används normalt när sambandsnätet väl är upprättat. Förkortade anropssignaler kan regleras i sambandsorder, men

⁹ Alltså inte "slash" som i modernt civilt tal.

består annars normalt av de två sista tecknen i den fullständiga signalen. Anropssignalen ”A192” förkortas alltså ”92”.

Efter anrop och svar på anrop bör fortsatt signalering mellan två stationer, av trafikskyddsskäl ske helt utan anropssignaler, om det inte finns risk för missförstånd.

Användningen av fullständig eller förkortad anropssignal kan därutöver regleras av huvudstation (NCS).

Vid klartextsignalering ska förbandsnamn i meddelandetext ersättas med anropssignaler och föregås av uttrycken ”CALLSIGN” eller ”ADDRESS GROUP” (se nedan).

1.8.2 Nätanropssignaler – Net identification callsigns

Ett sambandsnät kan ha nätanropssignal – net identification callsign. Nätanropssignal får användas för att identifiera det egna nätet vid trafik med en station från ett annat nät.

1.9 Radionät – DIRECTED/FREE NETS

Ett sambandsnät kan vara *styrt* (*directed net*) eller *fritt* (*free net*).

I ett *styrt* nät krävs tillstånd från huvudstationen (NCS) för varje enskild sändning. NCS kan även tillåta stationer att sända under en längre tid, eller schemalägga trafiken enligt fasta tider. Trafik med företrädesrätt FLASH (Z) får dock alltid sändas *utan föregående tillstånd*.

I ett *fritt* nät utväxlas trafiken utan föregående tillstånd från NCS. NCS behåller dock ansvaret för signaldisciplinen i nätet.

Ett radionät betraktas alltid som fritt om inte annat är beordrat.

1.10 Företrädesrätt – PRECEDENCE

Natos företrädesrätter – *precedences* – är desamma som i Försvarsmakten:

Precedence	Prosign	Handläggningstid (framme senast)	Svensk motsvarighet
FLASH	Z	Omedelbart. Maximalt 10 min fördröjning	Alarm
IMMEDIATE	O	30–60 minuter	Brådskande
PRIORITY	P	1–6 timmar	Prioritet
ROUTINE	R	3–24 timmar	Rutin

Med handläggningstid menas tiden från det att meddelandet överlämnas till signalexpedition (motsvarande) tills att det är mottaget av meddelandets adressat(-er).

Valet av företrädesrätt styrs inte bara av tidskrav utan också typen av trafik.¹⁰ Se bilaga 3.

Ett meddelande kan i vissa fall ges *dubbel företrädesrätt (dual precedence)*. Det högre företrädet avser då *action addressees*, det vill säga adressater som berörs direkt i form av order. Den lägre företrädesrätten avser *information addressees*, alltså dem som berörs enbart för kännedom.

Signalering av företrädesrätt samt brytning av pågående trafik beskrivs i kapitel 6.

¹⁰ Detsamma gällde före 2016 i Försvarsmakten.

1.11 Meddelandeformat – MESSAGES

Följande meddelandeformat tillämpas:

- Plaindress Message (fullständigt format).
- Abbreviated Plaindress Message (förkortat format).
- Service Message (trafikmeddelande).
- Abbreviated Service Message (förkortat trafikmeddelande).
- Informal Message (informellt meddelande).
- Codress Message (krypterat format, beskrivs inte närmare här).

Plaindress och Abbreviated Plaindress Message

Fullständigt meddelandeformat innehåller alltid företrädesrätt (precedence) och tidsnummer (date-time group). Avsändare och adressat framgår av meddelandets inledning. I förkortat meddelandeformat får företrädesrätt (precedence), datum (date), tidsnummer (date-time group) och/eller gruppantal (group count) utelämnas.¹¹

Service Message och Abbreviated Service Message

Trafikmeddelande används för formell reglering av sambandstjänsten. Trafikmeddelanden innehåller trafikförkortningen “SERVICE” vid klartextsignalering. Trafikmeddelande om ett tidigare meddelande ges normalt samma företrädesrätt som detta.

---

¹¹ Skillnaden mellan formaten består i vilka komponenter som ingår, och inte vilken signaleringsmetod som avses. Tidigare förklaring i Försvarsmakten (2006) att de motsvarar A- respektive B-metod är inte korrekt.

Förkortade trafikmeddelanden överförs direkt mellan signalister för att underlätta signaltrafiken. De består enbart av trafikförkortningar (PROWORDS), signaladresser, referenser till meddelanden, samt kompletterande information. Förkortade trafikmeddelanden sänds utan tidsnummer och tidsgrupp och behöver inte fastställas formellt.

Informal Messages

Informella meddelanden utbyts vanligen genom förkortad signalering mellan befattningshavare i olika tjänstegrenar eller funktioner. De består normalt bara av anrop, text och avslutning. De kan även innehålla en identifierande tidsgrupp (*time group*) som anger sändningstiden¹².

1.12 Skarpt-/övningsmeddelande – NO PLAY/EXERCISE

Uttrycket ”NO PLAY” används under utbildning och övningsverksamhet för trafik som inte är av övningsmässig karaktär utan ska tolkas *bokstavligt*; exempelvis ett verkligt olyckstillbud. På liknande sätt används uttrycket ”EXERCISE” för att särskilja övningsmeddelanden från normal trafik, samt ”DRILL” för meddelanden avsedda att öva sambandspersonalen.

---

¹² Till skillnad mot tidsnumret (date-time group) som anger tiden då meddelandet författades.

1.13 Minimera trafiken – MINIMIZE

I nödlägen eller andra kritiska situationer får nätansvarig chef minimera signaleringen till förmån för prioriterad trafik. Trafikminimering – MINIMIZE – kan tillämpas globalt, nationellt, inom stridskraft, ledningsnivå eller ett geografiskt område, och avse ett visst sambandsnät, viss trafik eller en viss signaleringsmetod.

Trafikminimering beordras med ”MINIMIZE”, dess omfattning, orsak och varaktighet (om den är känd).

Vid MINIMIZE ska varje enskild sändning övervägas särskilt. För att trafik ska få förmedlas krävs att chef/avsändare *skriftligen* intygar för signalstation att¹³:

- omedelbart förestående verksamhet riskerar att äventyras om trafiken inte utväxlas
- trafiken är av vital betydelse eller uttryckligen undantagen från minimeringen.

MINIMIZE upphävs med uttrycket ”CANCEL MINIMIZE” efter beslut av den chef som utfärdade begränsningen, eller av överordnad chefsnivå.

Metoden beskrivs inte med trafikexempel i denna handbok.

---

¹³ Båda villkoren ska uppfyllas.

2 Telehotet

Grundläggande anvisningar för upprätthållande av säkerhet och skydd mot en motståndares telekrigföring framgår av Handbok Samband grunder och Handbok samband telefoning. Dessa anvisningar gäller även vid signalering tillsammans med förband och enheter av annan nationalitet, oavsett om det sker inom eller utanför Sveriges gränser.

Brister i vår förmåga att skydda oss mot signalspaning, störsändning och falsk signalering när vi samverkar med förband och enheter ur annan nation, riskerar att medföra konsekvenser för inte bara våra egna utan även våra allierades och andra partners (nationers) sambandsnät. Därmed kan tilltron till och förtroendet för den svenska Försvarsmakten och vårt land påverkas negativt.

Ett reglementsenligt uppträdande skapar de bästa förutsättningarna att skydda våra telekommunikationer oavsett telehot. Grundläggande för vårt skydd mot telestridsåtgärder är därför god signaldisciplin, välutbildad och övad personal samt noggrann sambandsplanering.

OBSERVERA

- Är signaleringen nödvändig?
- Vet du vad och hur du ska signalera?
- Signalera först när du är redo och när kanalen är ledig.
- Signalera korrekt, tydligt och kortfattat.

TÄNK! TRYCK! TALA!

HANDBOK

Följande regler ur Handbok samband telefoning är giltiga även vid signalering i internationella sammanhang:

- signalera bara när det är nödvändigt
- följ alltid signaleringsreglerna
- rapportera misstankar om störsändning och falsk signalering till din närmaste chef.

3 Grundläggande signalerings- anvisningar

Nedan redovisas grunderna för signalering. I trafikexemplen används följande symbolik:

- Anropssignaler, signaleringsuttryck, kodord, lösen- och kryptogrupper anges med VERSALER.
- Ordföljder som får utelämnas vid förkortad signalering anges med parentes (...).
- Tankestreck (–) markerar förslag till uppehåll för att nå en naturlig rytm.
- **Fetmarkerad** text förtydligar det som exemplifieras.
- Uttalet av anropssignaler, bokstavskombinationer och siffergrupper skrivs ut i de inledande exemplen nedan. Därefter tillämpas av utrymmesskäl normal skrivning, förutom där det finns motiv att förtydliga uttalet.

3.1 Anropsförfarande – CALLING AND ANSWERING

Anrop sker med:

- single call – enskild anropssignal till *en enhet*
- multiple call – flera anropssignaler till *flera enheter*
- collective call – *gemensam* anropssignal för förband
- en kombination av ovanstående
- net call – anropssignal för samtliga enheter *i nätet*.

Anrop kan vara *fullständigt* (*full call*) eller *förkortat* (*abbreviated call*).

Fullständigt anrop tillämpas vid första anrop i nätet, och består av mottagares anropssignal/-er, uttrycket ”THIS IS”, egen anropssignal och uttrycket ”OVER”. Anropet besvaras med uttrycket ”THIS IS”, egen anropssignal och uttrycket ”OVER”. Svaret *får* (*måste inte*) inledas med anropande stations anropssignal.

EXEMPEL 3.1.1: fullständigt anrop, en mottagare. Anropssignalerna bokstaveras tecken för tecken.

Z34D	Y13C
Yankee One Three Charlie – THIS IS Zulu Three Four Delta – OVER	
	THIS IS Yankee One Three Charlie – OVER

Efter att nätet har upprättas sker normalt övergång till *förkortade* anrop om inte annat beordras av huvudstationen i nätet (NCS). Förkortat anrop innebär att:

- mottagande station(-ers) anropssignaler får utelämnas vid anrop
- anropssignaler får förkortas.

EXEMPEL 3.1.2: förkortat anrop, en mottagare, förkortade anropssignaler. Parentesen anger signaleringsavsnitt som får utelämnas.

Z34D	Y13C
THIS IS Four Delta – OVER	
	(THIS IS) Three Charlie – OVER

Kontinuerlig trafik mellan två enheter får ske *helt utan anrop* om ingen annan använder nätet och risk för missförstånd inte finns.

3.2 Gruppanrop – MULTIPLE/COLLECTIVE CALL

Gruppanrop av flera stationer samtidigt sker med *enskilda anropssignaler (multiple call)* eller med *gemensam anropssignal (collective call)* för förband eller nät. Anrop och svar på anrop sker i bokstavsordning enligt fullständig anropssignal. Detta gäller även när förkortade anropssignaler används i nätet.

EXEMPEL 3.2.1: gruppanrop (collective call) med svar i bokstavsordning

Z34D	A192	C206	D381
Y13C – THIS IS Z34D – OVER			
	(Z34D THIS IS) A192 – OVER		
		(Z34D THIS IS) C206 – OVER	
			(Z34D THIS IS) D381 – OVER

I anrop med både enskilda och gemensamma anropssignaler sänds de enskilda signalerna först.

Vid anrop av flera stationer och en inte svarar i sin tur, svarar nästa station efter 2 sekunders väntan. Den överhoppade stationen svarar sist, efter de övriga.

EXEMPEL 3.2.2: En station svarar inte i sin tur.

Z34D	A192	C206	D381
Y13C – THIS IS Z34D – OVER			
	(Z34D THIS IS) A192 – OVER		
		(svarar inte)	(väntar 5 sekunder)
			(Z34D THIS IS) D381 – OVER
		(Z34D THIS IS) C206 – OVER	

Vid anrop med gemensam anropssignal används uttrycket ”EXEMPT” och anropssignal/-er för att undanta station/-er som inte berörs av trafiken¹⁴.

EXEMPEL 3.2.3: Anrop med gemensam anropssignal, en station undantagen.

Z34D	A192	C206	D381
3C – EXEMPT 06 – THIS IS – 4D – OVER			
	(4D – THIS IS) 92 – OVER		
		(ska inte svara)	(4D – THIS IS) 81 – OVER

¹⁴ Som ”UTOM” vid signalering på svenska.

Station som inte är beredd att ta emot trafik besvarar anropet med anropssignal och uttrycket ”WAIT – OVER”. Gäller uppehållet längre tid än fem (5) sekunder avslutas trafiken med uttrycket ”WAIT – OUT” och frekvensen upplåts för annan trafik.

Om en station inte besvarar anrop, avslutar sändande station anropet eller meddelandet med berörd stations anropssignal och uttrycket ”NOTHING HEARD – OUT”¹⁵.

EXEMPEL 3.2.4: En station svarar inte på anrop. Sändande station avslutar trafiken efter att ha meddelat att den inte har hört svar från mottagaren.

Z34D	A192	C206	D381
Y13C – THIS IS Z34D – OVER			
	(svarar inte)	(väntar 5 sekunder)	
		(Z34D –) THIS IS C206 – OVER	
			(Z34D –) THIS IS D381 – OVER
Y13C – THIS IS Z34D – ROGER – A192 – NOTHING HEARD - OUT			

¹⁵ Som ”INGET SVAR” vid signalering på svenska.

3.3 Fullständigt/förkortat anrop och anropssignaler – FULL/ABBREVIATED PROCEDURE and CALL SIGNS

När ett sambandsnät är upprättat sker normalt övergång till *förkortat anropsförfarande* och *anropssignaler* enligt huvudstationens (NCS) anvisningar.

Uttrycket ”USE FULL PROCEDURE” används för att beordra *fullständigt anropsförfarande*, till exempel under svåra trafikförhållanden. Samtliga delar i anropet ska då sändas – alltså både sändares och mottagares anropssignal, och uttrycket ”THIS IS”.

Av samma skäl beordras fullständiga *anropssignaler* med uttrycket ”USE FULL CALLSIGNS”.

EXEMPEL 3.3.1: NCS beordrar fullständigt förfarande. Mottagarna svarar med samtliga delar i anropet.

Z34D	A192	C206
Y13C – THIS IS Z34D – USE FULL PROCEDURE – OVER		
	Z34D – THIS IS – A192 – ROGER – OUT	
		Z34D – THIS IS – C206 – ROGER – OUT

Förkortat anropsförfarande beordras med uttrycket ”USE ABBREVIATED PROCEDURE”. Detta kombineras normalt även med *förkortade anropssignaler* genom ordern ”USE ABBREVIATED CALLSIGNS”.

EXEMPEL 3.3.2: NCS beordrar förkortat förfarande. Delar som är satta inom parentes får nu utelämnas.

Z34D	A192	C206
Y13C – THIS IS Z34D – USE ABBREVIATED PROCEDURE – OVER		
	(Z34D – THIS IS) A192 – ROGER – OUT	
		(Z34D – THIS IS) C206 – ROGER – OUT

EXEMPEL 3.3.3: NCS beordrar förkortade anropssignaler. Förkortat förfarande enligt ovan.

Z34D	A192	C206
3C – THIS IS – 4D – USE ABBREVIATED CALLSIGNS – OVER		
	(4D – THIS IS) 92 – ROGER – OUT	
		(4D – THIS IS) 06 – ROGER – OUT

Anropsförfarande och anropssignaler kan också beordras samtidigt, med uttrycken ”USE FULL (ABBREVIATED) CALLSIGNS AND FULL (ABBREVIATED) PROCEDURE”.

EXEMPEL 3.3.4: NCS beordrar förkortat förfarande och anropssignaler genom enkelriktad sändning. I exemplet utelämnas även ”DO NOT ANSWER”.

Z34D

3C – THIS IS – 4D – **USE ABBREVIATED CALLSIGNS AND ABBREVIATED PROCEDURE** – OUT

4 Sändning av meddelande – MESSAGE

När mottagande stationer har svarat på anrop sänds meddelandet. Grunder för telefonering av respektive del av meddelandet redovisas nedan. Vid förkortad signaltrafik utelämnas delar av de nämnda komponenterna, vilket framgår av exempel nedan och i följande kapitel.

Tabellen nedan visar innehåll och sändningsordning enligt fullständigt format (plaindress). Observera att hela meddelandet *normalt sänds i en följd utan avbrott*¹⁶, om inte det är ”långt” (se kapitel 5.2 nedan).

Del	Komponent	Element	Innehåll och uttryck	Exempel
Inledning (heading)	Anrop	a. Anrop/ signaladress	Anropad(e) station(er) "INFO", före info addressees (vid plaindress) "EXEMPT" före utelämnade stationer "THIS IS" före egen anropssignal	"A7D INFO B189 THIS IS D834"
		b. "Skriv"	Uttrycket "MESSAGE"	"MESSAGE"
		c. Löpnummer	"NUMBER" samt sändande stations löpnummer.	
		d. Metod- och trafikbeteckningar	"RELAY TO", "READ BACK", "DO NOT ANSWER", "WORDS TWICE"	"RELAY TO F65"
	Inledning (preamble)	a. Företrädesrätt, tidsnummer, trafikinstruktioner	"FLASH", "IMMEDIATE", "PRIORITY", "ROUTINE" "TIME", tidsnummer, zonbokstav och månad vid verkställighetssignalering "EXECUTE TO FOLLOW" eller "IMMEDIATE EXECUTE"	"TIME 181355 ZULU"
	Adressmening (address)	a. Avsändare	"FROM", avsändarens anropssignal (om annan än sändaren)	
		b. Adressat(er)	"TO", adressat(ers) anropssignal (om andra än mottagaren)	"TO F65"
		c. Adressat(er) för info	"INFO" samt adressat(er) som berörs för kännedom	
		d. Utelämnad(e) adressat(er)	"EXEMPT" samt adressat(er) som utelämnas från gruppanrop	
	Prefix	a. Gruppantal	"GROUPS"/"GROUP NO COUNT" (vid kryptotext)	
Åtskillnad		"BREAK" för att inleda textdelen	"BREAK"	
Text	Text	a. Text	"CLEAR", "UNCLASSIFIED", "SERVICE" (om tillämpligt) Meddelandets text	"PROCEED ACCORDING TO ORDER"
		Åtskillnad	"BREAK" för att skilja textdelen från avslutningen	"BREAK"
Avslutning (ending)	Procedur (procedure)	a. Tidsgrupp	Meddelanden utan tidsnummer: "TIME", tidsgrupp, zonbokstav.	"TIME 1355Z"
		b. Avslutande instruktioner	"AUTHENTICATION IS", "CORRECTION", "I SAY AGAIN", "MORE TO FOLLOW", "STANDBY EXECUTE" eller "WAIT" Trafikförkortningar, adressgrupper och anropssignaler	
	c. Avslutning	"OVER" för att invänta kvittens; "OUT" för att avsluta trafiken	"OVER"	

16 Det sker alltså inte ett ”kom” efter varje sändningsföljd, som vid svensk signalering.

Detta understryker vikten av att anpassa rytm, signaleringstempo, röststyrka och tonläge.

Se kapitel 1.4.

4.1 Inledning – HEADING

Meddelandets inledning består av signaladress (call), uttrycket ”MESSAGE” (”SKRIV”), företrädesrätt (precedence), tidsnummer (date-time group) och adressmening (address) enligt nedan.

4.1.1 Signaladress – CALL

Signaladressen kan vara *hel* (*full call*) eller *halv* (*abbreviated call*):

Full call anger både *mottagande* och *sändande* station, och används vid skriftliga meddelanden och/eller när meddelande sänds till flera stationer samtidigt.

Abbreviated call anger bara *sändande* station, och används när det inte finns risk för missförstånd.

Signaladress(er) sänds en gång, i samma inbördes ordning som vid anropet. Sändarens anropssignal föregås av ”THIS IS”.

EXEMPEL 4.1.1: Z34D inleder meddelandet med signaladressen.

Z34D

3C – THIS IS – 4D

Stationer som har utelämnats vid anrop med gemensam anropssignal ska utelämnas även ur signaladressen, med uttrycket ”EXEMPT”.

4.1.2 "Skriv" – "MESSAGE"

Uttrycket "MESSAGE" förbereder mottagaren på att skriva ned meddelandet.

EXEMPEL 4.1.2: Z34D förbereder motstationerna på att skriva ned meddelandet ("MESSAGE").

Z34D

3C – THIS IS – 4D – **MESSAGE**

4.1.3 Företrädesrätt – PRECEDENCE

Meddelande enligt *fullständigt* format (*plaindress*) ska alltid innehålla företrädesrätt. Vid *förkortat* format (*abbreviated plaindress*) kan företrädesrätten ROUTINE utelämnas.

EXEMPEL 4.1.3: Z34D fortsätter med meddelandets företrädesrätt; i detta fall "PRIORITY".

Z34D

3C – THIS IS – 4D – MESSAGE – **PRIORITY**

Om meddelandet har två olika företrädesrätter (*dual precedence*, se kapitel 1.10) läses den *högre* företrädesrätten, för "action addressees" först. Därefter följer den *lägre* företrädesrätten för "information addressees".

4.1.4 Tidsnummer – DATE-TIME GROUP (DTG)

Meddelande enligt *fullständigt* format (*plaindress*) ska alltid innehålla *tidsnummer* (*date-time group, DTG*) för den tidpunkt (DDTTMM+zonbokstav) när meddelandet *författades*. I förkortat format (abbreviated plaindress) ersätts DTG med en tidsgrupp (time group). Se 4.3.1 nedan.

EXEMPEL 4.1.4: Z34D sänder meddelandets tidsnummer (läses siffra för siffra).

Z34D

3C – THIS IS – 4D – MESSAGE – PRIORITY –
TIME One Two One Six Three Zero Zulu

4.1.5 Adressmening – ADDRESS

Adressmening anger *adressat* och *avsändare* om de inte överensstämmer med signaladressen.

Avsändaren anges efter uttrycket ”FROM”. Därefter följer uttrycket ”TO” och direkt berörda adressater (*action addressees*). Adressater för kännedom (*information addressees*) anges sist, efter uttrycket ”INFO”.

Eventuella undantag från gemensam anropssignal anges även här, med uttrycket ”EXEMPT”.

EXEMPEL 4.1.5: Meddelandets adressmening anges med ursprunglig avsändare och avsedd adressat.

Z34D

3C – THIS IS – 4D – MESSAGE – PRIORITY – TIME 121630Z – **FROM – 4D – TO –
 3C – INFO – 20 – EXEMPT – 78**

4.2 Text – TEXT

Efter inledningen följer meddelandets text. Vid risk för missförstånd används uttrycket ”BREAK” mellan meddelandets inledning och textdel.

EXEMPEL 4.2.1: Meddelandets text. ”BREAK” kan utelämnas om det inte finns risk för missförstånd.

Z34D

3C – THIS IS – 4D – MESSAGE – PRIORITY – TIME 121630Z – FROM – 4D – TO
– 3C – INFO – 20 – EXEMPT – 78 – (BREAK) – **RETURN TO ASSEMBLY AREA –
UPON COMPLETION OF EXERCISE**

För att öka överföringssäkerheten ska ”RSVP” (*rhythm, speed, volume, pitch*) enligt kapitel 1.3 alltid beaktas. Förkortningar, kortfattade koder samt bokstavs- och siffergrupper uttalas enligt kapitel 1.

Vid signalering av koder ur en taktisk signaltabell används uttrycket ”TACK” för åtskillnad mellan olika bokstavs- och sifferserier. I skrift markeras ”TACK” med bindestreck (-).

EXEMPEL 4.2.2: Meddelandetexten ”SU3-6-1305” (ur signaltabell) signaleras:

VJ

SU3 – **TACK** – 6 – **TACK** – 1305 – OVER

4.3 Avslutning – ENDING

Vid risk för missförstånd används uttrycket ”BREAK” mellan meddelandets textdel och avslutning. Därefter följer (i förekommande fall) *tidsgrupp (time group)*, *avslutande anvisningar (final instructions)* samt *avslutning och kvittens (ending sign)*, enligt nedan.

4.3.1 Tidsgrupp – TIME GROUP

Meddelande enligt förkortat format (*abbreviated plaindress*) kan sakna tidsnummer (DTG). Istället infogas en tidsgrupp (*time group*) i meddelandets avslutning. Tidsgruppen anger *sändningstiden* och består av fyra siffror (timme och minut, TTMM) och tidszon.

EXEMPEL 4.3.1: Meddelande enligt förkortat format. Tidsnumret är utbytt mot en tidsgrupp.

PISTON

OVEN – THIS IS – PISTON – PRIORITY – RETURN TO ASSEMBLY AREA UPON
COMPLETION OF EXERCISE – **TIME 1234Z**

4.3.2 Avslutande anvisningar – FINAL INSTRUCTIONS

Innan trafiken avslutas kan sändande station ge ytterligare anvisningar, som till exempel *lösen* (”AUTHENTICATION”), *rättelse* (”CORRECTION”), *repetition* (”I SAY AGAIN”), *verkställighet* (”EXECUTE”) eller *mer trafik följer* (”MORE TO FOLLOW”).

EXEMPEL 4.3.2: Meddelande enligt förkortat format. Sändande station beordrar lösen (se kapitel 7.1).

PISTON

OVEN – THIS IS – PISTON – PRIORITY – RETURN TO ASSEMBLY AREA UPON COMPLETION OF EXERCISE – TIME 1234Z – **AUTHENTICATION IS ...**

4.3.3 Avslutning och kvittens – ENDING SIGN

När meddelandet är slut begär sändande station kvittens med uttrycket ”OVER”. Om mottagarna inte behöver få någon del av meddelandet repeterat, kvitterar de meddelandet med uttrycket ”ROGER” och avslutar därefter trafiken med uttrycket ”OUT”.¹⁷

EXEMPEL 4.3.3: Meddelande enligt förkortat format. Mottagaren kvitterar och avslutar trafiken.

PISTON

OVEN – THIS IS – PISTON – PRIORITY
– RETURN TO ASSEMBLY AREA UPON
COMPLETION OF EXERCISE – TIME 1234Z –
AUTHENTICATION IS... – **OVER**

OVEN

(PISTON – THIS IS) **OVEN –
ROGER – OUT**

¹⁷ Alltså som vid svensk signalering – ”JKM uppfattat – klart slut”

Trafik till flera mottagare kvitteras i bokstavsordning enligt *fullständig* anropssignal. Vid trafik som omfattar mer än en sändningsföljd och sänds till flera stationer samtidigt kan sändaren utse en station att kvittera. Detta görs med anropssignal och uttrycket ”OVER”.

EXEMPEL 4.3.4: Sändande station utser en av mottagarna att kvittera.

PISTON	OVEN	KITCHEN
OVEN – KITCHEN - THIS IS – PISTON – <i>(text)</i> – KITCHEN – OVER		
	<i>(ska inte kvittera)</i>	(PISTON – THIS IS) KITCHEN – ROGER – OUT

Meddelanden som innehåller uttrycket ”DO NOT ANSWER” – alltså enkelriktad signalering – kvitteras inte. Enkelriktad signalering avslutas istället av sändande station med uttrycket ”OUT”. Se kapitel 5.10.

5 Kompletterande anvisningar

5.1 Uppehåll – WAIT, WAIT OUT

Vid behov kan uppehåll i signaleringen göras med ”WAIT”. ”WAIT” gäller upp till fem sekunder¹⁸ och får användas högst tre gånger i följd, alltså som mest i femton sekunder. Under tiden får ingen annan sända på frekvensen. Om längre uppehåll behövs, avslutar stationen trafiken med ”WAIT – OUT”. Trafiken återupptas därefter genom förnyat anrop.

5.2 Långt meddelande – LONG MESSAGE

Uttrycket ”LONG MESSAGE” förbereder mottagaren på att ta emot ett meddelande som tar lång tid att sända. Mottagaren kan ange att den är beredd med uttrycket ”SEND”.

Till skillnad mot ”vanliga” meddelanden som sänds i följd, delas långa meddelanden upp i flera sändningsföljder om maximalt 20 sekunder. Varje sändningsföljd avslutas med ”MORE TO FOLLOW” för att ange att motstationen inte ska avsluta och kvittera trafiken.

---

¹⁸ Notera skillnaden mot ”VÄNTA” i svensk signalering, som gäller i femton sekunder.

EXEMPEL 5.2.1: Efter sändningsföljd anger sändande station att mera följer.

E969	A192
92 – THIS IS 69 – LONG MESSAGE – OVER	
	(69 – THIS IS) 92 – SEND – OVER
(92 – THIS IS – 69) – (sänder / max 20s) – MORE TO FOLLOW – OVER	
	(THIS IS 92) – SEND – OVER
(92 – THIS IS – 69) – (sänder resten av meddelandet) – OVER	
	(69 – THIS IS) 92) – ROGER – OUT

Sändning av långt meddelande får *vid behov* brytas av trafik med högre företrädesrätt. Mellan varje sändningsföljd görs därför ett kortare uppehåll för att underlätta eventuell brytning.

5.3 Kvittens – ROGER, WILCO

Ett meddelande kvitteras med ”ROGER” enligt tidigare exempel. För att bekräfta att mottagen order också kommer att *följas* kan istället uttrycket ”WILCO”¹⁹ användas. ”WILCO” förutsätter att meddelandets adressat har läst och förstått dess innebörd.

EXEMPEL 5.3.1: VJ kan bekräfta ordern direkt. VL vill kontrollera ordern innan den bekräftas.

BA	VJ	VL
(ger order till VJ och VL)		
	THIS IS – VJ – WILCO – OUT	
		THIS IS – VL – WAIT – OUT
		(kontrollerar om ordern kan verkställas)
		BA – THIS IS – VL – WILCO – (your DTG) – OUT

---

19 WILCO = Will comply; alltså ”lyda”, ”följa” eller ”efterleva”.

5.4 Rättelse – CORRECTION

Felsignalering rättas *under sändning* av meddelandet eller i *efterhand*. Rättelse *under sändning* kan ske *omedelbart* eller *i slutet av meddelandet*. *Omedelbar rättelse* görs med uttrycket “CORRECTION” följt av rätt ordalydelse.

EXEMPEL 5.4.1: Felsändning av longitud. Rättas omedelbart.

F178	H795
95 – THIS IS – 78 – Convoy R 3 – CORRECTION – R 4 should arrive – 1630L – TIME 1012Z – OVER	
	(78 – THIS IS) 95 – ROGER – OUT

Vid rättelse i *slutet av meddelandet* anges även den del av meddelandet som rättas – till exempel ”WORD BEFORE”, ”ADDRESS” eller ”TIME”.

EXEMPEL 5.4.2: Rättelse i slutet av meddelandet med ”WORD AFTER”, och den korrekta lydelsen.

F178
95 – THIS IS – 81 – Tanks will arrive – Grid 321953 – at H Hours Minus 6 – TIME 1426Z – CORRECTION – WORD AFTER – Minus – 5 – OVER

Rättelse i efterhand av ett sänt och kvitterat meddelande utförs med trafikmeddelande med referens till det berörda meddelandet (tidsnummer eller tidsgrupp), texten ”CORRECTION”, felsänd del av meddelandet samt den rätta ordalydelsen.

EXEMPEL 5.4.3: Rättelse av ett ord (”WORD AFTER Monday”) i tidigare sänt meddelande.

F178
95 – THIS IS - 78 – CORRECTION – My 131516 – WORD AFTER – Monday – Morning – OVER

5.5 Återkallelse – DISREGARD, CANCEL, NEGAT

Återkallelse av ett meddelande kan ske *under sändning* eller *i efterhand*.

Återkallelse *under sändning* sker med uttrycket ”DISREGARD THIS TRANSMISSION – OUT”. Detta innebär samtidigt att trafiken inte ska kvitteras eller dokumenteras.

EXEMPEL 5.5.1: Återkallelse under pågående sändning.

E969

78 – THIS IS 69 – ROUTINE – TIME 100602Z – Begin unloading at 111230Z –
Proceed – **DISREGARD THIS TRANSMISSION** – OUT

Återkallelse *i efterhand* utförs med trafikmeddelande eller skriftligt meddelande, med referens till det berörda meddelandet (tidsnummer eller tidsgrupp) och texten ”CANCEL”.²⁰

EXEMPEL 5.5.2: Återkallelse i efterhand av ett tidigare sänt och kvitterat meddelande.

VL

VJ – THIS IS - VL – **CANCEL** – My **100602Z** – TIME 0712Z – OVER

Återkallelse av taktiska meddelanden och verkställighet sker med uttrycket ”NEGAT”.

---

²⁰ Observera att alla som tagit del av meddelandet också måste informeras om att det är återkallat.

5.6 Omfrågning – SAY AGAIN

Omfrågning – begäran om repetition – kan ske under *pågående signalering* eller i *efterhand*.

Under pågående signalering begärs repetition av hel sändningsföljd med uttrycket "SAY AGAIN". Om bara en viss del av signalföljden efterfrågas används "ALL BEFORE", "ALL AFTER", "FROM", "TO", "WORD BEFORE", "WORD AFTER" eller "WORD BETWEEN" som komplettering.

Sändande station besvarar omfrågningen med "I SAY AGAIN" och kompletterande uttryck enligt ovan. Därefter repeteras efterfrågad information.

Vid trafik till flera mottagare sker omfrågning enligt normal anrops- och svarsordning. När den första mottagaren har begärt repetition, fått svar och kvitterat trafiken, är det alltså nästkommande stations tur.

EXEMPEL 5.6.1: Omfrågning i bokstavsordning.

Z34D	C206	D381
06 – 81 – THIS IS 4D – MESSAGE – ROUTINE – TIME 081052Z – FROM 4D – TO 06 – INFO 81 – BREAK – At 1800Z – proceed Hong Kong – To arrive One Six May – Load 1000 troops – OVER		
	(4D – THIS IS) 06 – SAY AGAIN – FROM at TO proceed – OVER	
(06 - THIS IS) 4D – I SAY AGAIN – FROM at TO proceed – At 1800Z – OVER		
	(4D – THIS IS) 06 – ROGER – OUT	
		(4D – THIS IS) 81 – SAY AGAIN – WORD AFTER load – OVER
(81 – THIS IS) 4D – I SAY AGAIN – WORD AFTER load – 1000 – OVER		
		(4D – THIS IS) 81 – ROGER – OUT

Omfrågning i *efterhand* utförs med trafikmeddelande med referens (tidsnummer eller tidsgrupp) till det meddelande och den uppgift frågan gäller.

EXEMPEL 5.6.2: omfrågning av ett tidigare meddelande.

H795	D381
81 – THIS IS – 95 – SAY AGAIN your 240912Z – OVER	
	(95 – THIS IS) 81 – I SAY AGAIN – 95 – THIS IS 81 – ROUTINE – TIME 240912Z – FROM 81 – TO 95 – INFO B420 – BREAK – Cancel my 231428Z – OVER
(81 – THIS IS) 95 – ROGER - OUT	

Om rörliga anropssignaler har bytts sedan meddelandet sändes första gången ska omfrågningen trafikskyddas för att inte röja anropssignalerna.

5.7 Sänd två gånger – WORDS TWICE

Station som har svårt att höra motstation kan begära repetition av alla ord i ett meddelande, med uttrycket ”WORDS TWICE”. Motstationen bekräftar detta med samma uttryck.

Vid ”WORDS TWICE” repeteras varje del av meddelandet innan nästa del sänds, utan att föregås av ”I SAY AGAIN”. Uttrycken ”THIS IS”, ”OVER” och ”OUT” repeteras dock inte.

Under svåra trafikförhållanden bör även anropssignaler läsas två gånger.

EXEMPEL 5.7.1: Words twice.

E969	A192
A192 – A192 – THIS IS – E969 – E969 – WORDS TWICE – WORDS TWICE – PRIORITY – PRIORITY – Convoy has arrived – Convoy has arrived – TIME – 1610Z – TIME – 1610Z – OVER	
	E969 – E969 – THIS IS – A192 – A192 – ROGER – ROGER – OUT

5.8 Bekräfta – VERIFY

För att begära bekräftelse på ett meddelandes innebörd²¹ används uttrycket ”VERIFY”. ”VERIFY” kompletteras med tidsnummer eller tidsgrupp för berört meddelande, och den uppgift frågan gäller. Begäran ska alltid lämnas till någon hos mottagaren som kan bekräfta saktiktigheten.

Korrekta uppgifter bekräftas med uttrycket ”I VERIFY”, och repeteras.

EXEMPEL 5.8.1: Begäran om bekräftelse på en del av ett tidigare meddelande.

H795	Z34D
4D – THIS IS – 95 – VERIFY Your 100801Z – ALL BEFORE BREAK – OVER	
	(95 – THIS IS) 4D – ROGER – OUT (<i>eller WAIT eller WAIT OUT</i>)
	(kontrollerar angivet tidsnummer med avsändaren)
	95 – THIS IS – 4D – I VERIFY my 100801Z – ALL BEFORE BREAK – 95 – THIS IS – 4D – PRIORITY – TIME – 100801Z – BREAK – OVER
(THIS IS) 95 – ROGER – OUT	

Om uppgifterna är felaktiga sker rättelse med uttrycket ”CORRECTION” enligt moment 5.4.

²¹ Detta avser alltså meddelandets betydelse, det vill säga om en uppgift är korrekt. Inte om det är rätt eller felaktigt förmedlat.

5.9 Företrädesrätt – PRECEDENCE

5.9.1 Signalering av företrädesrätt

Företrädesrätt signaleras normalt inte i *anropet*, utan i meddelandets *inledning* efter *svar på anrop*. Undantag gäller dock vid brytning av signalering (se nedan).

EXEMPEL 5.9.1: Sändning av meddelande med företrädesrätt.

Z34D

3C – THIS IS – 4D – MESSAGE – **PRIORITY** – TIME ... (och så vidare)

Vid meddelande med dubbel företrädesrätt (*dual precedence*, se kapitel 1.10), sänds båda företrädesrätterna, med den högre först.

EXEMPEL 5.9.2: Sändning av meddelande med dubbel företrädesrätt.

Z34D

3C – THIS IS – 4D – MESSAGE – **PRIORITY** – **ROUTINE** – TIME ... - FROM – 4D – TO – 3C – **INFO** 81 – (och så vidare)

5.9.2 Brytning – BREAK-IN PROCEDURE

Trafik med företrädesrätt får bryta pågående signalering²².

Företrädesrätt	Regel
FLASH (Z)	SKA bryta all trafik av lägre företrädesrätt (O, P, R)
IMMEDIATE (O)	FÅR bryta trafik av lägre företrädesrätt (P, R). Om nätet är <i>styrt (directed)</i> krävs tillstånd för trafiken från huvudstationen (NCS)
PRIORITY (P)	FÅR BARA bryta långa meddelanden med företrädesrätt ROUTINE (R) Om nätet är <i>styrt (directed)</i> krävs tillstånd från huvudstationen (NCS)

Brytning utförs genom att företrädesrätten signaleras tre (3) gånger. Övriga stationer ska då omedelbart avbryta sin trafik. När det brytande meddelandet har sänts, återupptas övrig trafik.

---

²² Överensstämmer i stort med signalering på svenska.

EXEMPEL 5.9.3: brytning av långt meddelande. Avbruten signalering återupptas när det brytande meddelandet har sänts och kvitterats.

Z34D	A192	D381	E969
	... MORE TO FOLLOW – OVER		
		(THIS IS - 81) OVER	
<i>(bryter trafiken)</i> PRIORITY, PRIORITY, PRIORITY – 69 THIS IS – 4D PRIORITY – <i>(text)</i> – OVER			
			(4D – THIS IS) 69 – ROGER – OUT
	<i>(återupptar trafiken)</i> 81 – THIS IS – 92 – ALL AFTER – <i>(och så vidare)</i>		

Taktisk trafik bryts normalt endast vid rapportering av fientlig kontakt.

5.10 Enkelriktad signalering – DO NOT ANSWER

Vid enkelriktad signalering följs anropet av uttrycket ”DO NOT ANSWER”²³ för att ange att anropade stationer inte ska svara. Sändande station repeterar hela meddelandet och avslutar sändningen med ”OUT”. Enkelriktad signalering ska alltid innehålla lösen.

EXEMPEL 5.10.1: Enkelriktad signalering med lösen och repetition av hela meddelandet.

RAIDER

SIPHON – THIS IS – RAIDER – **DO NOT ANSWER** – Act in accordance with Plan Charlie – TIME 2218Z – **AUTHENTICATION IS...** – **I SAY AGAIN** – SIPHON – THIS IS – RAIDER – **DO NOT ANSWER** – Act in accordance with Plan Charlie – TIME 2218Z – **AUTHENTICATION IS...** – OUT

5.11 Kollationering – READ BACK

Kollationering beordras med uttrycket ”READ BACK”. Om bara en del av meddelandet ska kollationeras, anges det med kompletterande uttryck, exempelvis ”... TIME”, ”...GRID” eller ”...TEXT”.

Mottagande station inleder kollationeringen med uttrycket ”I READ BACK”, eventuell komplettering enligt ovan, och aktuell del av meddelandet.

²³ Detta motsvarar alltså uttrycket ”C-meddelande” vid signalering på svenska.

Korrekt kollationering bekräftas av sändaren med uttrycket ”CORRECT” varefter trafiken avslutas med ”OUT”. Korrekt kollationering innebär samtidigt kvittens från mottagande station.

EXEMPEL 5.11.1: korrekt kollationering.

Z34D	E178
78 – THIS IS – 4D – READ BACK – Convoy has arrived – TIME 1630Z – OVER	
	(4D – THIS IS) 78 – I READ BACK – 78 – THIS IS – 4D – READ BACK – Convoy has arrived – TIME 1630Z – OVER
(78 – THIS IS – 4D) CORRECT - OUT	

Felaktig kollationering besvaras med ”WRONG”, aktuell del av meddelandet, samt korrekt lydelse. Mottagande station kollationerar därefter rättelsen på nytt.

EXEMPEL 5.11.2: felaktig kollationering av tidsgrupp (TIME).

Z34D	E178
78 – THIS IS – 4D – READ BACK – Convoy has arrived – TIME 1630Z – OVER	
	(4D – THIS IS) 78 – I READ BACK – 78 – THIS IS – 4D – READ BACK – Convoy has arrived – TIME 1620Z – OVER
(78 – THIS IS – 4D) WRONG – TIME – 1630Z – OVER	
	(4D – THIS IS) 78 – TIME – 1630Z – OVER
(78 – THIS IS – 4D) CORRECT - OUT	

Sändande station kan utse en eller flera mottagare att kollationera meddelandet, med anropssignal(-er) omedelbart före ”READ BACK”. Det är då bara berörda stationer som kollationerar. Övriga svarar endast på order av sändande station för att kvittera meddelandet.

5.12 Viasignalering – RELAY

Stationer utom räckvidd från varandra kan viasignalera via en annan station. Detta beordras med uttrycket ”RELAY TO”. Meddelandets adressat och avsändare anges med adressmening (”TO... FROM...”).

EXEMPEL 5.12.1: Z34D sänder meddelande till H795 via A192 med adressmening (”FROM...”).

Z34D	A192	H795
92 – THIS IS – 4D – RELAY – TO – 95 – PRIORITY – TIME – 111322Z – Proceed on mission assigned - OVER		
	(4D - THIS IS) 92 – ROGER – OUT	
	95 – THIS IS – 92 – FROM – 4D – PRIORITY – TIME – 111322Z – Proceed on mission assigned - OVER	
		(92 - THIS IS) 95 – ROGER – OUT

Om signaleringen riktar sig till flera stationer utses en av dem att vidarebefordra trafiken, med dess anropssignal före ”RELAY TO”.

EXEMPEL 5.12.2: C206 sänder meddelande till D381 och F178. D381 ska viasignalera det till B420.

C206	B420	D381	F178
81 – 78 – THIS IS – 06 – 81 – RELAY TO 20 – ROUTINE – TIME – (text...) – OVER			
		(06 - THIS IS) 81 – ROGER - OUT	
			(06 - THIS IS) 78 – ROGER – OUT
		20 – THIS IS – 81 – FROM – 06 – ROUTINE – TIME – (text...) – OVER	
	(81 – THIS IS) 20 – ROGER – OUT		

Viasignalering kan även beordras eller föreslås av en station – till exempel NCS – som själv inte berörs av trafiken men vet vilka stationer som kan förmedla den. Detta görs med uttrycket ”RELAY THROUGH” och anropssignal för förmedlande station.

HANDBOK

EXEMPEL 5.12.3: F178 anropar E969 utan svar. Z34D beordrar viasignalering genom A192.

Z34D (NCS)	A192	E969	F178
			69 – THIS IS 78 – OVER
		<i>(svarar inte)</i>	
78 – THIS IS 4D – RELAY THROUGH 92 – OUT			
			92 – THIS IS – 78 – RELAY TO 69 – Move now - OVER
	(78 – THIS IS) 92 – ROGER – OUT		
	69 – THIS IS – 92 – FROM – 78 – Move now – OVER		
		(92 – THIS IS) 69 – ROGER – OUT	

En station kan anmäla sig frivilligt som förmedlande station med uttrycket ”THROUGH ME”.

EXEMPEL 5.12.4: F178 anropar E969 utan svar. A192 anmäler att den kan viasignalera.

A192	E969	F178
		69 – THIS IS 78 – OVER
	<i>(svarar inte)</i>	
78 – THIS IS – 92 – THROUGH ME – OVER		
		92 – THIS IS – 78 – RELAY TO 69 – Move now – OVER
(78 – THIS IS) 92 – ROGER – OUT		
69 – THIS IS – 92 – FROM – 78 – Move now – OVER		
	(92 – THIS IS) 69 – ROGER – OUT	

Genom att kvittera meddelandet ansvarar förmedlande station för att trafiken når sin adressat.

HANDBOK

Om beordrad viasignalering av någon anledning inte är möjlig, ska det rapporteras till ursprunglig sändare/avsändare med uttrycket ”UNABLE TO RELAY”. Därmed återgår ansvaret för förmedlingen till den ursprungliga sändaren.

EXEMPEL 5.12.5: C206 begär att D381 ska viasignalera till B420. D381 får dock ingen kontakt med B420, och anmäler till C206 att viasignalering inte var möjlig.

C206	D381	B420
81 – THIS IS 06 – RELAY TO 20 – (text....) OVER		
	(06 – THIS IS) 81 – ROGER – OUT	
	20 – THIS IS – 81 – OVER	
		(svarar inte)
	(THIS IS) 81 – 20 NOTHING HEARD – OUT	
	06 – THIS IS – 81 – UNABLE TO RELAY YOUR MESSAGE TO 20 – OVER	
(81 – THIS IS) 06 – ROGER – OUT		

5.13 Mottagningsbevis – ACKNOWLEDGE

Mottagningsbevis är en bekräftelse på att *adressaten* har tagit del av meddelandet. Mottagningsbevis ska alltså inte förväxlas med kvittens mellan *signalister*.

Mottagningsbevis begärs med uttrycket ”ACKNOWLEDGE”. Mottagaren svarar med tidsnummer eller tidsgrupp för det berörda meddelandet, uttrycket ”I ACKNOWLEDGE” samt den tid (tidsgrupp) då *adressaten* tog del av meddelandet.²⁴

EXEMPEL 5.13.1: Z34D sänder meddelande till D381 med begäran om mottagningsbevis.

Z34D	D381
81 – THIS IS – 4D – Search Area D – ACKNOWLEDGE – TIME 1120Z – OVER	
	(4D – THIS IS) 81 – ROGER – OUT (<i>eller WAIT eller WAIT – OUT</i>)
	(<i>visar upp meddelandet för adressaten</i>)
	4D – THIS IS – 81 – Your 1120Z – I ACKNOWLEDGE – TIME 1125Z – Over
(81 – THIS IS) 4D – ROGER – OUT	

Om meddelandet redan är kvitterat begärs mottagningsbevis i efterhand. Tidsnumret eller tidsgruppen för det aktuella meddelandet används då som referens vid begäran.

---

²⁴ Görs alltså som vid svensk signalering.

6 Trafikmeddelanden – SERVICE MESSAGES

6.1 Upprätta nät – ESTABLISH A NET

Ett radionät upprättas genom att huvudstationen (NCS) utför förbindelseprov med samtliga stationer. Efter svar på anropet avslutar NCS trafiken med ”OUT”.

Vid upprättande av nät används *fullständiga* anropssignaler.

EXEMPEL 6.1.1: Z34D upprättar nätet genom förbindelseprov.

Z34D	A192	C206	D381
Y13C – THIS IS Z34D – OVER			
	(Z34D – THIS IS) A192 – OVER		
		(Z34D – THIS IS) C206 – OVER	
			(Z34D – THIS IS) D381 – OVER
(Y13C – THIS IS) Z34D – OUT			

I samband med upprättandet kan NCS reglera signaleringsförfarande och anropssignaler, samt utföra kontroll av trafikförhållandena (”RADIO CHECK”). Se kapitel 6.3.

6.2 Ansluta i nät – JOIN A WORKING NET

Stationer som ansluter i ett redan upprättat sambandsnät anmäler sig till NCS med uttrycket ”REPORTING INTO NET”.²⁵ Om anmälan sker i klartext ska lösensignalering genomföras.

EXEMPEL 6.2.1: E969 anmäler sig i nätet. NCS (Z34D) kontrollerar identiteten genom lösen (här: MT-B), och beordrar därefter förkortat förfarande och anropssignaler.

Z34D	E969
	Z34D – THIS IS – E969 – REPORTING INTO THE NET – OVER
E969 – THIS IS – Z34D – AUTHENTICATE – Mike Tango – OVER	
	THIS IS – E969 – I AUTHENTICATE Bravo – OVER
THIS IS Z34D – USE ABBREVIATED CALLSIGNS AND ABBREVIATED PROCEDURE – OUT	

6.3 Signalstyrka, läsbarhet – RADIO CHECK

En förbindelse förutsätts ha god *signalstyrka/hörbarhet* (*signal strength*) och *läsbarhet/kvalitet*²⁶ (*readability*) om inte annat har konstaterats. Utbyte av uppgifter om signalstyrka och läsbarhet får därför ske först när en station har svårighet att uppfatta andra. Förfarandet överensstämmer med ”HÖRBARHET FRÅGAS” enligt svensk signaleringsmetodik²⁷.

²⁵ Metoden överensstämmer med ”ANMÄLAN I NÄT” enligt H SB Tfn.

²⁶ Läsbarhet är ett mått på hur väl signaler kan uppfattas, alltså dess tydlighet. Jämför detta med svensk signalering enligt H SB Tfn, där endast signalstyrka anges.

²⁷ RADIO CHECK motsvarar alltså en kontroll av förbindelsens kvalitet, till skillnad mot ett förbindelseprov som bara bekräftar att förbindelse finns.

Signalstyrka och läsbarhet anges enligt nedan. Uttrycken får inte ersättas med siffror.

Tabell 1 – ALLMÄNNA UTTRYCK	
RADIO CHECK	Vilken är min signalstyrka och läsbarhet?
ROGER	Jag har mottagit din senaste sändning utan problem.
NOTHING HEARD	Jag har inte hört svar från anropad station.
Tabell 2 – UTTRYCK FÖR SIGNALSTYRKA	
LOUD	Din <i>signalstyrka</i> är GOD
GOOD	Din <i>signalstyrka</i> är GODTAGBAR
WEAK	Din <i>signalstyrka</i> är SVAG
VERY WEAK	Din <i>signalstyrka</i> är VÄLDIGT SVAG
FADING	Din signal FÖRSVINNER TIDVIS. Förbindelsen är DÅLIG och INTE TILLFÖRLITLIG
Tabell 3 – UTTRYCK FÖR LÄSBARHET (KVALITET)	
CLEAR	Din sändning har UTMÄRKT kvalitet (läsbarhet)
READABLE	Din sändning har TILLFREDSSTÄLLANDE kvalitet
UNREADABLE	Din sändningskvalitet är så DÅLIG att jag inte uppfattar vad du säger
DISTORTED	Din signal är FÖRVRÅNGD och jag har svårt att uppfatta dig
WITH INTERFERENCE	Jag har svårt att uppfatta dig på grund av STÖRNING från annan sändning
INTERMITTENT	Din signal FÖRSVINNER TIDVIS. Jag kan inte uppfatta dig HELA TIDEN.

HANDBOK

Kontroll av signalstyrka och läsbarhet initieras med uttrycket ”RADIO CHECK”, varefter motstation(-er) rapporterar hur sändande station uppfattas. Sändande station uppger i sin tur hur den uppfattar övriga stationer, och avslutar sedan trafiken.

EXEMPEL 6.3.1: Z34D (NCS) begär uppgifter om styrka och läsbarhet.

Z34D	C206	D381	E969
3C THIS IS 4D – RADIO CHECK – OVER			
	(4D – THIS IS) 06 – GOOD READABLE – OVER		
		(4D – THIS IS) 81 – WEAK WITH INTERFERENCE – OVER	
			(4D – THIS IS) 69 – ROGER – OVER
(3C THIS IS) 4D – ROGER – 06 LOUD DISTORTED – 81 NOTHING HEARD – OUT			

NCS kan med uttrycket ”REPORT STRENGTH AND READABILITY” även beordra stationerna i nätet att ömsesidigt rapportera hur de uppfattar övriga stationer.

EXEMPEL 6.3.2: Z34D beordrar stationerna att rapportera styrka och läsbarhet för övriga stationer.

Z34D	C206	D381	E969
3C THIS IS 4D – REPORT STRENGTH AND READABILITY – OVER			
	(4D – THIS IS) 06 – ROGER – OVER		
		(4D – THIS IS) 81 – All stations LOUD AND CLEAR except 06 – WEAK WITH INTERFERENCE and 78 WEAK READABLE – OVER	
			(4D – THIS IS) 69 – ROGER – OVER
(3C THIS IS) 4D – ROGER – OUT			

6.4 Frekvensbyte – CHANGE IN FREQUENCY

Frekvens- och kanalbyten ska alltid skyddas för att försvåra för en motståndare att följa och påverka trafiken. Sambandsorder ska därför innehålla kodord för planerade frekvensbyten.

EXEMPEL 6.4.1: frekvensbyte med kodord (här: ”FAST TABLE”).
Ordern verkställs av NCS.

Z34D	A192	C206
3C – THIS IS – 4D – FAST TABLE – OVER		
	(4D – THIS IS) 92 – FAST TABLE – OVER	
		(4D – THIS IS) 92 – FAST TABLE – OVER
(3C – THIS IS) 4D – FAST TABLE – OUT		

Om frekvens- eller kanalbytet inte är planerat eller om kodord saknas, beordras bytet i klartext med frekvensnummer (beteckning). Frekvensbyte i klartext ska åtföljas av lösensignalering²⁸.

EXEMPEL 6.4.2: frekvensbyte med angivande av beteckning (här: ”B11”), och lösen (här: FR).

Z34D	A192	C206
3C – THIS IS – 4D – Change to frequency B11 – TIME 1816Z – AUTHENTICATION IS – FR – OVER		
	(4D – THIS IS) 92 – ROGER – OUT	
		(4D – THIS IS) 92 – ROGER – OUT

Förbindelseprov efter övergång sker bara om NCS uppfattar att nätet eller frekvensen inte fungerar fullt ut.

---

²⁸ I marin tillämpning utförs alltid lösensignalering oavsett om frekvensbytet skyddas med kodord eller inte.

6.5 Tidsangivning – TIME CHECK

Tidsangivning begärs med uttrycket ”REQUEST TIME CHECK”, och meddelas med ”TIME CHECK”. Tiden anges i timmar och minuter, och med zonbeteckning²⁹. Nedräkning sker de sista femton sekunderna. Vid angiven tidpunkt sänds uttrycket ”TIME”, och aktuellt klockslag.

EXEMPEL 6.5.1: C206 begär korrekt tid av Z34D (NCS). Uttalet av siffror är förtydligt i exemplet.

C206	Z34D
4D – THIS IS – 06 – REQUEST TIME CHECK – OVER	
	(06 – THIS IS) 4D – TIME CHECK – One Eight Zero Two Zulu (<i>paus</i>) – One Five seconds – One Zero seconds – Five Four Three Two One – TIME – One Eight Zero Two Zulu – OVER
(THIS IS –) 06 – ROGER – OUT	

Vid tidsangivning till flera mottagare kan NCS använda uttrycket ”TIME CHECK AT (*tidpunkt*)” för att förbereda alla stationer för synkroniseringen.

EXEMPEL 6.5.2: Z34D (NCS) meddelar tid med paus för förberedelser hos mottagarna.

Z34D
3C – THIS IS – 4D – TIME CHECK AT – 0930Z (<i>paus för förberedelser</i>) – 15 seconds – 10 seconds – 5 4 3 2 1 – TIME – 0930Z – OVER

²⁹ Om inget annat beordrats tillämpas tidszon Z (”Zulu”) vilken motsvarar tiden vid nollmeridianen; alltså brittisk normaltid enligt Greenwich Mean Time – GMT.

6.6 Avsluta radiopassning – CLOSE DOWN

Radiopassning avslutas efter tillstånd (order) från NCS som dessförinnan ska ha säkerställt att station(-er) vet när och på vilken frekvens/kanal passningen ska återupptas.

Ordern ska om möjligt ges på annat sätt än med radio. Om ordern ändå måste signaleras, använder NCS uttrycket ”CLOSE DOWN” eller förberedda kodord.

Order i *klartext* om att avsluta passning ska åtföljas av lösen³⁰. Berörda stationer kvitterar ordern. NCS verkställer åtgärden med ”OUT”.

EXEMPEL 6.6.1: BA beordrar VJ att stänga radionätet genom kodord (i detta fall ”BLIND SPOT”).

Z34D	A192	C206
3C – THIS IS – 4D – BLIND SPOT – OVER		
	(4D – THIS IS) 92 – BLIND SPOT – OVER	
		(4D – THIS IS) 06 – BLIND SPOT – OVER
(3C – THIS IS –) 4D – BLIND SPOT – OUT		

³⁰ I marin tillämpning utförs alltid lösensignalering oavsett om kodord används eller inte för att avsluta radiopassning.

HANDBOK

EXEMPEL 6.6.2: Z34D beordrar stängning av radionät med uttrycket ”CLOSE DOWN” och lösen.

Z34D	A192	C206
3C – THIS IS – 4D – CLOSE DOWN – AUTHENTICATION IS... – OVER		
	(4D – THIS IS) 92 ROGER – OVER	
		(4D – THIS IS) 06 ROGER – OVER
(3C – THIS IS) 4D – CLOSE DOWN – OUT		

7 Trafikskydd

7.1 Lösenignalering – AUTHENTICATE

Lösenignalering på klartextförbindelser ska alltid utföras:

- vid begäran om lösen
- vid anslutning i nät eller när radiopassning återupptas
- vid misstanke om falsk signalering
- vid återkallande av meddelande i klartext
- vid rapportering av fientlig kontakt i klartext
- när radiotystnad intas, upphävs och bryts i klartext
- vid ändring av sambandsnäten i klartext, exempelvis frekvensbyte, passning eller omgruppering
- vid enkelriktad trafik till stationer under radiotystnad
- vid sändning i klartext av sekretessbelagt meddelande.

Lösen utförs genom *lösenanrop och lösensvar (challenge and reply)* eller *meddelandelösen (transmission authentication)*.

Lösenanrop och lösensvar (challenge and reply) innebär att motstation ska styrka sin identitet med lösen. Följande riktlinjer gäller:

- station ska inte avkrävas lösen i onödan
- vid felaktigt lösensvar ska nytt lösenanrop göras
- begränsad svarstid (max 30 sekunder) ska ges före förnyat lösenanrop
- station som ger felaktigt lösensvar tre gånger i följd ska ignoreras³¹
- anropande station bör om den inte är känd, själv avkrävas lösen.

---

³¹ Observera skillnaden mot svensk metod där signaleringen fortsätter även vid felaktig lösen, men händelsen rapporteras till chef.

Lösenanrop görs med uttrycket ”AUTHENTICATE” och en giltig lösengrupp. Lösensvaret består av uttrycket ”I AUTHENTICATE” och den lösengrupp som motsvarar lösenanropet.

EXEMPEL 7.1.1: Mottagande station begär lösen (här: CO) och får korrekt svar (här: W).

Z34D	H795
95 – THIS IS – 4D – Move now – OVER	
	(4D – THIS IS) 95 – AUTHENTICATE – CO – OVER
(95 – THIS IS) 4D – WAIT – (paus medan lösen kontrolleras) – I AUTHENTICATE – W – OVER	
	(4D – THIS IS) 95 – OUT

Meddelandelösen (transmission authentication) ges av sändande station i avslutningen av ett meddelande. Lösengrupp föregås här av uttrycket ”AUTHENTICATION IS”.

EXEMPEL 7.1.2: Sändande station avger lösen (här: LT) i meddelandets avslutning. Mottagaren kontrollerar lösen, kvitterar och avslutar sändningen.

Z34D	H795
95 – THIS IS – 4D – Move now – AUTHENTICATION IS – LT – OVER	
	(4D – THIS IS) 95 – WAIT – (paus medan lösen kontrolleras) – ROGER – OUT

7.2 Röjd information – BEADWINDOW

NCS ska som ansvarig för signaldisciplinen i nätet ingripa om en station röjer information om egna eller motståndarens stridskrafter under utbildning och övning. Detta görs med uttrycket ”BEADWINDOW” och en sifferkod (Essential Element of Friendly Information; EEFI) som anger vilken typ³² av information som röjts.

Ingripandet sker direkt mot den enhet som har röjt informationen, och besvaras av mottagaren endast med ”ROGER – OUT”. Om NCS inte ingriper, får annan station agera på samma sätt.

EXEMPEL 7.2.1: NCS påtalar att position för eget fartyg (EEFI-kod ”1”) har röjts.

Z34D	H795
95 – THIS IS – 4D – BEADWINDOW 1 – OVER	
	ROGER – OUT

BEADWINDOW får användas även under skarp verksamhet enligt lokala bestämmelser.

Gällande EEFI-koder återfinns i bilaga 7.

---

³² Alltså inte den faktiska informationen!

7.3 Radiotystnad – RADIO SILENCE

Under radiotystnad gäller följande:

- anrop får inte besvaras
- den chef som beordrat radiotystnad får bryta den men inte övriga stationer
- radiotystnad får inte brytas bara för att besvara lösen eller begära lösen av en station som inte själv har gett giltigt kodord eller lösen
- station som enligt order har rätt att bryta radiotystnad ska ge lösen.

Radiotystnad (*radio silence*) beordras och verkställs av NCS.

Radiotystnad kan vara *föberedd* eller utlösas vid en *oförutsedd* händelse (*emergency silence*).

Förberedd radiotystnad beordras normalt med förberedda kodord. Ordern kvitteras av mottagande stationer och verkställs av NCS med ”OUT”.

EXEMPEL 7.3.1: Lösen intas med kodord (här: ”PAPER DOLL”).

Z34D	A192	C206
3C – THIS IS – 4D – PAPER DOLL – OVER		
	(4D – THIS IS) 92 – PAPER DOLL – OVER	
		(4D – THIS IS) 06 – PAPER DOLL – OVER
(3C – THIS IS) 4D – PAPER DOLL – OUT		

EXEMPEL 7.3.2: Radiotystnad bryts, med lösen. Förkortat förfarande och anropssignaler i exemplet.

Z34D	A192
	92 – Sighting report – TIME... AUTHENTICATION IS... – OVER
4D – ROGER – OUT	

Oförberedd (oförutsedd) radiotystnad (emergency silence) beordras med uttrycket ”SILENCE SILENCE SILENCE”³³, följt av tidsgrupp och lösen. Ordern sänds enkelriktat och gäller med omedelbar verkan. *Ordern får inte besvaras eller kvitteras.*

³³ Som vid signalering på svenska med uttrycket ”TYSTNAD TYSTNAD TYSTNAD”.

EXEMPEL 7.3.4: Order i klartext om omedelbart intagande av oförberedd radiotystnad, med lösen.

Z34D

3C – THIS IS – 4D – **SILENCE SILENCE SILENCE** – TIME... – **AUTHENTICATION IS** – I SAY AGAIN – 3C – THIS IS – 4D – **SILENCE SILENCE SILENCE** – TIME... – **AUTHENTICATION IS**... – OUT

Uttrycket "SILENCE" kan kombineras med den frekvens (beteckning) eller det nät som avses. Gäller ordern samtliga radionät används uttrycket "SILENCE ALL NETS".

Radiotystnad upphävs på samma sätt som den intas, eller med lösen-skyddat signalmeddelande.³⁴ Vid upphävande i klartext används uttrycket "SILENCE LIFTED".

EXEMPEL 7.3.3: Radiotystnad upphävs i klartext, med lösen.

Z34D

3C – THIS IS – 4D – **SILENCE LIFTED** – TIME... – **AUTHENTICATION IS**... – OUT

Efter att radiotystnad upphävs kan NCS utföra förbindelseprov för att kontrollera nätet.

³⁴ I marin tillämpning utförs lössignalering alltid när radiotystnad upphävs, oavsett om ordern skyddas med kodord eller inte.

Begrepp

I den här publikationen används nedanstående begrepp.

Begrepp	Innebörd	Referens
Abbreviated callsigns	Förkortade anropssignaler	1.8
Abbreviated plaindress	Förkortat meddelandeformat	1.11
Abbreviated procedure	Förkortad dubbelriktad signalering. Liknar metod B i Försvarsmakten	3.3
Abbreviated service message	Informellt trafikmeddelande mellan signalister	1.11
Abbreviations	Förkortningar och akronymer	1.5
Accuracy	Tydlighet, precision	1.3
Acknowledgement	Bekräftelse, mottagningsbevis	5.13
Action addressee	Adressat som berörs som order	4.1
Address	Adressmening. Anger ett meddelandes avsändare och/eller adressat om de inte framgår av signaladressen	4.1
Authentication	Lösen	7.1
Break-in procedure	Brytning av pågående trafik	5.9
Brevity codes	Kortfattade koder ur signaltabell	1.6
Call	Anrop, signaladress	3.1; 4.1
Call sign	Anropssignal	1.8
Cancellation	Återkallelse	5.5
Close down	Avsluta radiopassning	6.6
Codeword	Kodord	1.6
Correction	Rättelse	5.4
Date Time Group, DTG	Tidpunkten (DDTTMM + zon) då ett meddelande författades.	4.1
Directed Net	Styrt sambandsnät där all trafik dirigeras av huvudstationen (NCS)	1.9
Ending	Avslutning	4.3

HANDBOK

Begrepp	Innebörd	Referens
Free Net	Sambandsnät där trafiken får utväxlas fritt utan särskilt tillstånd från NCS	1.9
Full callsigns	Fullständiga anropssignaler	1.8; 3.3
Full procedure	Dubbelriktad signalering med anrop, svar på anrop och samtliga signaleringsuttryck. Motsvarar närmast den svenska metod A	3.3
Heading	Inledning	4.1
Informal message	Närmast att likna vid stridssignalering	1.11
Information addressee	Adressat som berörs endast för kännedom	4.1
Minimize procedure	Trafikbegränsning (-minimering)	1.13
Multiple call	Anrop av flera mottagare	3.2
Net identification callsign	Gemensam anropssignal för ett sambandsnät.	1.8
Net control station (NCS)	Huvudstation i ett sambandsnät. Normalt den station som passar chefens anropssignaler. Huvudstationen leder sambandsnätet, ger anvisningar för trafiken och ansvarar för signaldisciplinen i nätet	1.2
Net establishment	Upprättande av nät	6.1
Nicknumbers	Kodnummer för täckning av skyddsvärda positioner	1.6
Operating signals (Opsigs)	Fastställda trafikförkortningar	1.4
Plaindress	Fullständigt meddelandeformat	1.11
Precedence	Företrädesrätt, motsvarar svensk <i>klassbeteckning</i>	1.10
Procedural signs (prosigns)	Trafikförkortningar för att underlätta nedskrivning av fastställda <i>signaleringsuttryck</i>	1.4
Prowords (procedure words)	Signaleringsuttryck med fastställd och entydig betydelse	1.4

Begrepp	Innebörd	Referens
Radio check	Kontroll av signalstyrka och läsbarhet	6.3
Radio silence	Radiotystnad	8.3
Read back procedure	Återsignalering, kollationering	5.11
Readability	Läsbarhet (tydlighet)	6.3
Repetition	Repetition	5.6
Relay procedure	Viasignalering	5.12
Service message	Formellt trafikmeddelande	1.11
Signal strength	Signalstyrka (hörbarhet)	6.3
Single call	Anrop av en mottagare	3.1
Spelling	Bokstavering	1.7
Time check	Tidsangivning, tidssynkronisering	6.5
Time group	Anger ett meddelandes sändningstid (TTMM). Jämför DTG ovan	4.3
Verification	Bekräftelse	5.8

Bilaga 1: Signaleringsuttryck – PROWORDS

I tabellen nedan återfinns PROWORDS, det vill säga fastställda signaleringsuttryck för telefoning; deras betydelse och ungefärliga, svenska motsvarighet, samt det moment i handboken där de beskrivs.

Kolumnen PROSIGN/OPSIG redovisar den trafikförkortning som motsvarar uttrycket. Trafikförkortningarna är avsedda för signalering med telegrafi/morse eller fjärrskrift (telex), och tillämpas inte vid telefoning. De kan dock underlätta skriftlig dokumentation av signaltrafiken – exempelvis i konceptbok.

Kursiverade uttryck förekommer inte i trafikexempel i denna handbok.

PROWORD	INNEBÖRD	SVENSK MOTSVARIGHET	PROSIGN/ OPSIG	HÄNV.
ACKNOWLEDGE	Bekräfta mottagandet av detta meddelande	"MOTTAGNINGSBEVIS"	ACK	5.13
ADDRESS GROUP	Avsett för följande adressater	"ADRESSMENING"		-
ALL AFTER...	Avser allt som följer efter...	"ALLT EFTER..."	AA	5.4; 5.6; 5.11
ALL BEFORE...	Avser allt som föregår...	"ALLT FÖRE..."	AB	5.4; 5.6; 5.11
ANSWER AFTER...	Svara efter... (utpekad station)	(saknas)	ZGO	-
ASSUME CONTROL	Överta ledningen av nätet.	(saknas)	ZKD	-
AUTHENTICATE	Avge lösen	"LÖSEN..."	INT ZNB	7.1
AUTHENTICATION IS...	Min lösen är...	"LÖSEN..."	ZNB	7.1

HANDBOK

PROWORD	INNEBÖRD	SVENSK MOTSVARIGHET	PROSIGN/ OPSIG	HÄNV.
BEADWINDOW	Du har röjt sekretessbelagd information.	(saknas)		7.2
BREAK	Åtskillnad mellan inledning, textdel och/ eller avslutning i ett meddelande	(saknas)	BT	4.2
CALL SIGN	Efterföljande grupp är en anropssignal	"ANROPSSIGNAL..."		3.3
CANCEL...	Återkalla tidigare sänt och kvitterat meddelande med tidsnummer...och anse det som osänt	"ÅTERKALLAS"		5.5
CHECK GROUPS	Kontrollera gruppantalet	(saknas)		-
CLEAR	Din sändning har utmärkt kvalitet (<i>läsbarhet</i>)	"GOD"		6.3
CLOSE DOWN (NET/STATION)	Avsluta passningen (i nät/med en station)	"STÄNG (NÄT/ STATION)"	ZKJ	6.6
CORRECT	Rätt kollationerat	"RÄTT"	C	5.11
CORRECTION	Omedelbar rättelse, eller rättelse av tidigare sänt och kvitterat meddelande	"FEL" (omedelbar rättelse) "RÄTTELSE" (tidigare sänt meddelande)	EEEEEEEE C C	5.4
DISREGARD THIS TRANSMISSION – OUT	Detta meddelande återkallas och ska anses som osänt	"MEDDELANDET ÅTERKALLAS – KLART SLUT"	EEEEEEEE AR	5.5
DISTORTED	Din signal är förvrängd och jag har svårt att uppfatta dig	"DÅLIG"		6.3
DO NOT ANSWER	Detta meddelande får inte besvaras	"C-MEDDELANDE"	F	5.10
EXECUTE	Utför manövern (vid verkställighetssignalering)	"VERKSTÄLLIGHET"	IX-----	-

PROWORD	INNEBÖRD	SVENSK MOTSVARIGHET	PROSIGN/ OPSIG	HÄNV.
EXECUTE TO FOLLOW	Följande order ska utföras med förberedd gemensam verkställighet	"FÖRBEREDD GEMENSAM VERKSTÄLLIGHET"	IX	-
EXEMPT...	Följande station undantas från gemensam anropssignal	"UTOM..."	XMT	3.2
FADING	Din signal försvinner tidvis så att förbindelsen inte är tillförlitlig	"DÅLIG"	QSB	6.3
FETCH (appointment title)	Önskar personsamtal med ... (rollbeteckning)	"PERSONSAMTAL..."		-
FIGURES...	Efterföljande text består av siffror	"SIFFROR..."		1.7
FLASH	Detta är ett alarmmeddelande. (x3): jag bryter trafiken för ett alarmmeddelande	"ALARM" Brytning: 3 ggr "ALARM"	Z	5.9
FROM...	Avsändare är...	"FRÅN..."	FM	3.1; 4.1
GOOD	Din signalstyrka är god	"GOD"	QSA 4	6.3
GRID	Efterföljande text är en geografisk referens.	(saknas)	GR	-
GROUP NO COUNT	Antalet grupper i meddelandet är inte känt.	(saknas)	GRNC	-
GROUPS...	Antalet kryptogrupper är...	"GRUPPANTAL..."		-
I AM ASSUMING CONTROL	Jag övertar ledningen av nätet.	(saknas)	ZKA	-
I AUTHENTICATE...	Min lösen är...	"LÖSEN..."	ZNB	7.1

HANDBOK

PROWORD	INNEBÖRD	SVENSK MOTSVARIGHET	PROSIGN/ OPSIG	HÅNV.
I READ BACK	Jag återsignalerar meddelandet för kontroll av att jag tagit emot det korrekt	"JAG KOLLATIONERAR"	G	5.11
I SAY AGAIN	Jag läser sändningsföljden igen	"JAG REPETERAR"		5.6
I SPELL	Jag bokstaverar	"JAG BOKSTAVERAR"		1.7
I VERIFY	Jag bekräftar	"JAG BEKRÄFTAR"	C	5.8
IMMEDIATE	Detta är ett brådskanie meddelande. (x3): jag bryter trafiken för ett brådskanie meddelande	"BRÅDSKANDE" Brytning: 3 ggr "BRÅDSKANDE"	0	5.9
IMMEDIATE EXECUTE	Följande order ska utföras med omedelbar gemensam verkställighet	"OMEDELBAR GEMENSAM VERKSTÄLLIGHET"	IX	-
INFO...	Följande station(er) berörs för kännedom.	(saknas)	INFO	4.1
INTERMITTENT	Jag uppfattar inte din sändning hela tiden	"DÅLIG"		6.3
INTERROGATIVE	Frågas?	"FRÅGAS"		-
KICK	Övergå till frekvens... (i marinen)	"ÖVERGÅNG"		-
LONG MESSAGE	Detta är ett meddelande som överstiger 2 minuters sändningstid.	"LÅNGT MEDDELANDE"		5.2
LOUD	Din signalstyrka är stark	"GOD"		6.3
MESSAGE (FOLLOWS)	Skriv ned detta meddelande	"SKRIV..."	ZB0	4
MINIMIZE	Begränsa onödig trafik så att viktig trafik inte fördröjs	"MINIMERA TRAFIKEN"		1.13

PROWORD	INNEBÖRD	SVENSK MOTSVARIGHET	PROSIGN/ OPSIG	HÄNV.
MORE TO FOLLOW	Jag har ytterligare ett meddelande till dig.	“MERA FÖLJER”	B	4.3; 5.2
NEGATIVE	Svar nej	“SVAR NEJ”	ZUG	-
NEGAT	Ordern återkallas (vid verkställighetssignalering)	“ÅTERKALLAS”	NEGAT	-
NICK	Efterföljande text ska tolkas med “NICKNUMBERS”	(saknas)		1.6
NO PLAY	Detta meddelande är inte en övning	“SKARPT MEDDELANDE”		1.12
NOTHING HEARD	Jag har inte uppfattat station... (anropssignal)	“INGET SVAR”	ZGN	3.2
NUMBER	Meddelande med löpnummer från station	(saknas)	NR	-
OUT	Klart slut	“KLART SLUT”	AR	4.3
OUT TO YOU	Klart slut med dig, jag fortsätter signalera med andra	(saknas)		-
OVER	Sändningsföljden är slut – svara.	“KOM”	K	3.1; 4.3
PRIORITY	Detta är ett meddelande med företrädesrätt PRIORITY PRIORITY x3: jag bryter trafiken för ett meddelande med prioritet	“PRIORITET” Brytning: 3 ggr ”PRIORITET”	P	5.9
PUSH	Övergå till frekvens... (i flygvapnet)	“ÖVERGÅNG”		-
RADIO CHECK	Hur uppfattar du min signalstyrka och läsbarhet?	“HÖRBARHET FRÅGAS”		6.3

HANDBOK

PROWORD	INNEBÖRD	SVENSK MOTSVARIGHET	PROSIGN/ OPSIG	HÄNV.
READABLE	Din sändning har tillfredsställande kvalitet	"GODTAGBAR"		6.3
READ BACK	Återläs meddelandet för kontroll av att du tagit emot det korrekt	"KOLLATIONERA"	G	5.11
REBROADCAST YOUR NET	Påbörja automatisk återutsändning av din trafik i dina andra nät, i detta nät.	(saknas)		-
RELAY (TO...)	Vidareförmedla meddelandet (till mottagare...)	"VIASIGNALERA (TILL...)"	T eller ZOF	5.12
RELAY THROUGH...	Vidareförmedla meddelandet genom ... (station)	"VIASIGNALERA GENOM..."	ZOK	5.12
REPORTING INTO THE NET	Jag anmäler mig i nätet	"ANMÄLAN I NÄT"		6.2
REPORT STRENGTH AND READABILITY	Rapportera signalstyrka och läsbarhet hos övriga stationer i nätet	(saknas)		6.3
REQUEST TIME CHECK	Vilken är korrekt tid?	"TID FRÅGAS"		6.5
ROGER	Jag har uppfattat och kvitterar din sändning. Jag hör och uppfattar dig utmärkt	"UPPFATTAT" "GOD"	R	4.3; 6.3
ROUTINE	Detta är ett meddelande med företrädesrätt RUTIN.	"RUTIN";	R	5.9
SAY AGAIN	Läs din sändningsföljd igen	"REPETERA"	INT IMI	5.6
SEND	Sänd ditt meddelande, jag är beredd	"KOM"	K	-

PROWORD	INNEBÖRD	SVENSK MOTSVARIGHET	PROSIGN/ OPSIG	HÄNV.
SEND YOUR...	Sänd ditt meddelande med tidsnummer... (eller annan referens)	"KOM"	QRV	-
SERVICE	Detta är ett trafikmeddelande	(saknas)	SVC	-
SILENCE NOW	Inta radiotystnad nu	"RADIOTYSTNAD INTAS"		7.3
SILENCE SILENCE SILENCE	Inta radiotystnad omedelbart.	"TYSTNAD TYSTNAD TYSTNAD"	HM HM HM	7.3
SILENCE LIFTED	Radiotystnad upphör	"RADIOTYSTNAD UPPHÖR"	ZUG HM HM HM	7.3
SPEAK SLOWER	Tala långsammare	"TALA LÅNGSAMMARE"	QRS	-
STANDBY	Vänta, vänta (vid verkställighet)	"VÄNTA, VÄNTA..."		-
STOP REBROADCASTING	Sluta återutsända din trafik i detta nät	(saknas)	QRT	-
TACK	Åtskillnad mellan siffer- eller bokstavskombinationer i en meddelandetext	(saknas)		4.2
THIS IS	Detta är... (anropssignal)	"FRÅN..."	DE	3.1
THIS IS A DIRECTED NET	Detta är från och med nu ett styrt nät	(saknas)	ZKB	-
THIS IS A FREE NET	Detta är från och med nu ett fritt nät	(saknas)	ZUG ZKB	-
THROUGH ME	Viasignalera genom mig	"VIASIGNALERA GENOM MIG"	ZOE	5.12
TIME...	Sändningstidpunkt... (HHMM) Synkroniserings-tidpunkten är <u>nu</u> Tidsangivelse i ett meddelande	(saknas) "TID" "KLOCKAN"	QTR	6.5
TIME CHECK	Jag anger rätt tid	"TID ANGES"		6.5

HANDBOK

PROWORD	INNEBÖRD	SVENSK MOTSVARIGHET	PROSIGN/ OPSIG	HÅNV.
TO	Detta meddelande är till... (adressat)	"TILL"	TO	4.1
--TO--	...till följande ord i meddelandet...	"...TILL..."		5.6
UNREADABLE	Din sändningskvalitet är så dålig att jag inte uppfattar vad du säger	"DÅLIG"		6.3
UNKNOWN STATION	Anrop till okänd (oidentifierad) station	(saknas)		-
USE ABBREVIATED CALL SIGNS	Använd förkortade anropssignaler	(saknas)		3.3
USE ABBREVIATED PROCEDURE	Använd förkortad signaleringsmetod	"ANVÄND METOD B"		3.3
USE FULL CALL SIGNS	Använd fullständiga anropssignaler	(saknas)		3.3
USE FULL PROCEDURE	Använd fullständig signaleringsmetod	"ANVÄND METOD A"		3.3
WAIT	Jag behöver fem sekunders uppehåll	"VÄNTA"	___ AS	3.1
WAIT – OUT	Jag behöver ett längre uppehåll. Återkommer, klart slut.	"VÄNTA – KLART SLUT"	___ ___ AS AR	3.1
VERIFY...	Bekräfta att ... (referens) är korrekt	"BEKRÄFTA"	J	5.8
VERY WEAK	Din signalstyrka är väldigt svag	"DÅLIG"		6.3
WEAK	Din signalstyrka är svag	"DÅLIG"		6.3
WILCO	Jag har uppfattat ordern och kommer att följa den	(saknas)		-
WITH INTERFERENCE	Jag har svårt att uppfatta dig på grund av störningar från annan sändning	"DÅLIG"		6.3

PROWORD	INNEBÖRD	SVENSK MOTSVARIGHET	PROSIGN/ OPSIG	HÄNV.
WORD AFTER...	Jag refererar till ordet efter...	“ORDET EFTER...”	WA	5.6
WORD BEFORE...	Jag refererar till ordet före...	“ORDET FÖRE...”	WB	5.6
WORDS TWICE	Sänd varje ord två gånger; jag sänder varje ord två gånger	“SÄND TVÅ GÅNGER” “JAG SÄNDER TVÅ GÅNGER”	QSZ	5.7
WRONG	Din kollationering var felaktig	“FEL”	ZWF	5.11
YOUR CALLSIGN IS...	Din anropssignal i detta nät är...	(saknas)		-

Bilaga 2: Signalerings scheman

Nedan ges exempel på tillämpning av signalerings schemat enligt fullständigt (*plaindress*) och förkortat (*abbreviated plaindress*) meddelandeformat samt anropssignaler.

PLAINDRESS – FULL/ABBREVIATED PROCEDURE & CALL SIGNS

Del	Komponent	Element	Full procedure		Abbreviated procedure	
			Sändare	Mottagare	Sändare	Mottagare
Anrop (call)	Anrop (call)	Anrop	C206 THIS IS D381 OVER		06 THIS IS 81 OVER	
		Svar på anrop		THIS IS C206 OVER		06 OVER
Inledning (heading)		a. Signaladress	C206 THIS IS D381		06 THIS IS 81	
		b. "Skriv"	MESSAGE OVER		MESSAGE	
		c. Löpnummer		SEND OVER		
		d. Metod- och trafikbeteck- ningar				
	Inledning (preamble)	a. Företrädesrätt, tidsnummer, tra- fikinstruktioner	PRIO- RITY TIME 291843Z		PRIO- RITY TIME 291843Z	
	Adress- mening (address)	a. Avsändare	FROM Z34D		FROM 4D	
		b. Adressat(er)				
		c. Adressat(er) för info				
		d. Utelämnad(e) adressat(er)				
	Prefix	a. Grupptal				
		Åtskillnad	BREAK		"BREAK"	
Text	Text	a. Text	PROCEED ACCORDING TO ORDER. REPORT ON LOCATION		PROCEED ACCORDING TO ORDER. REPORT ON LOCA- TION	
		Åtskillnad				
Avslutning (ending)	Procedur (procedure)	a. Tidsgrupp				
		b. Avslutande instruktioner				
		c. Avslutning	OVER		OVER	
				THIS IS C206 ROGER OUT		06 ROGER OUT

HANDBOK

ABBREVIATED PLAINDRESS – ABBREVIATED PROCEDURE & CALL SIGNS

Del	Komponent	Element	Abbreviated procedure	
			Sändare	Mottagare
Anrop (call)	Anrop (call)	Anrop	06 THIS IS 81 OVER	
		Svar på anrop		06 OVER
Inledning (heading)		a. Signaladress	06 THIS IS 81	
		b. "Skriv"		
		c. Löpnummer		
		d. Metod- och trafikbeteckningar		
	Inledning (preamble)	a. Företrädesrätt, tidsnummer, trafikinstruktioner	IMMEDIATE	
	Adressmening (address)	a. Avsändare	FROM 4D	
		b. Adressat(er)		
		c. Adressat(er) för info		
		d. Utelämnad(e) adressat(er)		
	Prefix	a. Gruppantal		
	Åtskillnad			
Text	Text	a. Text	REPORT REMAINING FUEL AND SUPPLIES	
		Åtskillnad		
Avslutning (ending)	Procedur (procedure)	a. Tidsgrupp	TIME 1843Z	
		b. Avslutande instruktioner		
		c. Avslutning	OVER	

ABBREVIATED PLAINDRESS – DO NOT ANSWER

Del	Komponent	Element	Sändare
Anrop (call)	Anrop (call)	Anrop	
		Svar på anrop	
Inledning (heading)		a. Signaladress	SIPHON THIS IS RAIDER DO NOT ANSWER
		b. "Skriv"	
		c. Löpnummer	
		d. Metod- och trafikbeteckningar	
	Inledning (preamble)	a. Företrädesrätt, tidsnummer, trafikinstruktioner	
	Adressmening (address)	a. Avsändare	
		b. Adressat(er)	
		c. Adressat(er) för info	
		d. Utelämnad(e) adressat(er)	
	Prefix	a. Gruppantal	
	Åtskillnad		
Text	Text	a. Text	ACT IN ACCORDANCE WITH PLAN C
		Åtskillnad	
Avslutning (ending)	Procedur (procedure)	a. Tidsgrupp	TIME 2218 Z
		b. Avslutande instruktioner	AUTHENTICATION IS QH
		c. Avslutning	I SAY AGAIN <i>(repeterar från signal-adressen, därefter)</i> OUT

Bilaga 3: Företrädesrätt – PRECEDENCE

FÖRE-TRÄDE	DEFINITION, ANVÄNDNING OCH EXEMPEL	HANTERING	TIDSKRAV ³¹
FLASH – Z (ALARM)	Första rapport om <u>fientlig kontakt</u> eller <u>extremt brådskande</u> stridsrelaterad trafik. Krav på kortfattad signalering. <u>Exempel</u> 1. Alarmrapport om fientlig kontakt 2. Återkallelse eller omdirigering av eget flyg på väg att anfalla målområden där egna trupper uppträder oväntat 3. Varningar om omedelbart förestående, storskaliga anfall 4. Mycket brådskande underrättelsetrafik 5. Meddelande som innehåller brådskande strategiska beslut	FLASH ska i hela hanteringen gå före all annan trafik. Trafik med lägre företrädesrätt ska avbrytas i alla berörda nät under hanteringen av FLASH. I automatiska system där det inte är möjligt att stoppa trafik av lägre företrädesrätt krävs metoder för att säkerställa att FLASH inte fördröjs.	Handläggs omedelbart, med maximalt 10 minuters fördröjning.
IMMEDIATE – O (BRÅD-SKANDE)	<u>Mycket brådskande</u> trafik om situationer som gravt påverkar säkerheten för egna eller allierade styrkor, eller befolkning. <u>Exempel</u> : 1. Uppföljande rapport om fientlig kontakt 2. Oförutsedda större, främmande truppflyttningar i fred eller kristid 3. Fientliga motangrepp som kan föranleda eller upphäva ytterligare understöd 4. Anfallsorder till styrkereserv 5. Tillgång till särskild vapenmateriel av vikt för fortsatta operationer 6. Omfattande civila oroligheter 7. Varningar om allvarliga naturkatastrofer (jordskalv, översvämning, storm osv.) 8. Begäran om eller anvisningar för hjälp i nödsituation 9. Brådskande underrättelsetrafik 10. Flygrörelser	IMMEDIATE ska hanteras i den ordning de togs emot och före all annan trafik av lägre företrädesrätt. Om möjligt ska trafik av lägre företrädesrätt avbrytas i alla berörda nät under hanteringen av IMMEDIATE-meddelandet. I automatiska system där det inte är möjligt att stoppa trafik av lägre företrädesrätt krävs metoder för att säkerställa att FLASH inte fördröjs.	30–60 minuter

³¹ Handläggningstiden avser tiden från att meddelandet lämnas till signalexpedition för förmedling, tills att det levereras till adressat.

FÖRETRÅDE	DEFINITION, ANVÄNDNING OCH EXEMPEL	HANTERING	TIDSKRAV ³¹
PRIORITY – P (PRIORITY)	Trafik som rör <u>pågående verksamhet</u> och för andra <u>brådskande</u> ärenden där ROUTINE inte räcker till. <u>Exempel:</u> 1. Lägesrapporter för frontavsnitt där anfall är förestående eller som kommer att beskjutas 2. Order till flygföretag att samverka med mark- eller sjöoperationer 3. Omedelbar förflyttning av sjö-, flyg- och markstridskrafter	Hanteras i den ordning de togs emot och före trafik med företrädesrätt ROUTINE. Brytning av ROUTINE-meddelanden under sändning ska dock ske endast om de är långa och en stor del återstår att sända. PRIORITY ska levereras omedelbart till adressaten. Vid vidareändring via kommersiell kanal ska företrädesrätt som närmast motsvarar PRIORITY tillämpas.	1–6 timmar
ROUTINE – R (ROUTIN)	Trafik som inte är <u>tillräckligt tidskritisk</u> för att ges en högre företrädesrätt. <u>Exempel:</u> 1. Normala, fredstida militära operationer, program och projekt 2. Stabiliserade taktiska operationer 3. Operationsplaner för kommande verksamhet 4. Periodiska underrättelserapporter och underrättelseanalyser 5. Icke tidskritiska truppförflyttningar 6. Icke tidskritisk underhållstrafik, och meddelanden om förflyttningar 7. Administrativ trafik, logistik- och personalärenden	Handläggs i den ordning de tas emot och efter all trafik av högre företrädesrätt. Vid vidareändring via kommersiella kanaler ska lägsta kommersiella företrädesrätt väljas ROUTINE-meddelanden som tas emot efter tjänstetid får levereras till adressat när tjänsten åter påbörjas, om inte detta är särskilt reglerat vid berörd stab/förband.	3–24 timmar

Bilaga 4: Essential Element of Friendly Information (EEFI)

Nedan återfinns fastställda sifferkoder för användning av BEAD-WINDOW-metoden vid oavsiktligt röjande av information om egna eller motståndarens stridskrafter. Förteckningen kan i samband med övningar och/eller skarpa operationer kompletteras med nya kategorier (nr 8–10) och undergrupper (1x, 2x, 3x och så vidare).

Kod	Rubrik	Definition
1	Position (position)	Våra och fiendens positioner, rörelser eller tänkta förflyttningar: lägen, kurser, farter, höjder eller destinationer för samtliga förband eller enskilda enheter till lands, till sjöss eller i luften
2	Förmågor (capabilities)	Våra och fiendens förmågor och begränsningar, organisering eller identiteter: - begränsningar i förmågor eller märkbara brister hos specialutrustning, vapensystem, sensorer, enheter eller bemanning - kvarvarande mängd bränsle eller ammunition.
3	Verksamhet (operations)	Vår och fiendens verksamhet, avsikter, framsteg eller resultat: operationell eller logistisk avsikt, anfallsmål, deltagande styrkor, flygplanering, lägesrapporter, utfall av våra och fiendens operationer.
4	Telekrigföring (electronic warfare)	Vår eller fiendens telekrigföring och teleskydd, avsikter, framsteg eller resultat: planerade insatser med telemotmedel, resultat av våra eller fiendens telemotmedel, mål för telemotmedel, resultat av vårt eller fiendens teleskydd, resultat av signalspaning, aktuell eller planerad EMCON, utrustning som påverkas av egen EMCON.
5	Personal (personnel)	Våra eller fiendens nyckelbefattningshavare: - rörelser och identitet för vår och fiendens flaggpersonal, viktiga besökare och förbandschefer - förflyttning av gränssättande underhållspersonal som kan indikera materielbegränsningar.
6	Trafikskydd (COMSEC)	Våra och fiendens överträdelse av trafikskydd: röjande av koder och kodord i klartext, röjande av frekvenser och radionät, röjande av rörliga och/eller skyddade anropssignaler samt felaktigt utförd lösen.

Kod	Rubrik	Definition
7	Felaktig nät-användning (wrong circuit)	Felaktig sändning: sändning av information som kräver bättre trafikskydd än det aktuella nätet eller sänds i nät avsett för annan trafik.
8	Reserv	Tillämpas vid behov
9	Reserv	Tillämpas vid behov
10	Reserv	Tillämpas vid behov

Redaktionell information

Militärt samarbete över nationsgränser ställer krav på interoperabilitet i såväl tekniska gränssytor som metoder för kommunikation och informationsutbyte. Gemensamt signaleringsspråk, gemensam metod och gemensam terminologi utgör grund för interoperabilitet på alla ledningsnivåer.

Försvarsmaktens förmåga att tillämpa Natos telefonimetoder har hittills vilat på stridskrafternas olika tolkningar och erfarenheter, medan det har saknats en försvarsmaktsgemensam tolkning. En förfrågan (2020-10-22) från LedSS till Försvarsmaktens Högkvarter, taktiska staber och försvarsgrensskolor bekräftade behovet av en gemensam handbok.

Handboken innehåller ett urval översatta och tolkade anvisningar ur Nato-publikationerna *ACPI21* och *ACPI25*³⁶ i senaste fastställda utgåvor³⁷. Urvalet har skett med fokus på signalering med (bedömd) gemensam tillämpning. Delar av ACP som i huvudsak berör enskild försvarsgren och som regleras även i andra styrdokument, har därmed medvetet avgränsats; exempelvis de avsnitt i *ACPI25* som rör gemensam verkställighet och rapportering, vilka har i huvudsak marin tillämpning.

Handboken har utarbetats av Ledningsstridsskolan (LedSS) vid Ledningsregementet (LedR). I arbetet har Anders Jonsson varit redaktör och manusförfattare, och Anders Melin respektive Moa Sjöholm, publikationssamordnare.

---

36 *ACPI21*: Allied Communications Publication - Communications Instructions General. Motsvarar närmast Handbok Samband grunder. *ACPI25*: Communications Instructions Radiotelephone Procedures. Motsvarar närmast Handbok Samband telefonering.

37 *ACPI21(I)* från 2015. Vad gäller *ACPI25* har både utgåva (F) från 2001 och utgåva (G) från 2016 utgjort grund.

Begäran om synpunkter på manuskriptet har skickats 2021-09-16 till HKV LEDS, HKV INSS, AST, FS, MS, MSS, LSS och SSS, samt 2022-12-08 till HKV LEDS, HKV INSS, AST, FS och MS.

Svar har inkommit från MSS, LSS, SSS och HvSS. Även förbanden LG, P 18, A 9, Ing2, Lv 6, SWEDEC, SkyddC och LedR har avgett synpunkter. Inkomna svar har aktbilagerats ärende FM2020-10734 i VIDAR.

I beredningen av inkomna svar har deras relevans och riktighet i sammanhanget beaktats. Efter förslag från MSS och SSS har metoder som bedömts ha begränsad relevans för svenska förband utelämnats från manuskriptet.

LedSS har samtidigt valt att bortse från önskemål om att tillföra eller framhålla försvarsgrens- eller truppslagsspecifika tillämpningar, eftersom dessa inte regleras i de berörda källdokumenterna utan i underliggande publikationer. I det fall sådan reglering behövs måste den således ske i respektive försvarsgrens eller stridskrafts egen regi.

Särskild uppmärksamhet har ägnats frågan om huruvida handboken överhuvudtaget behövs. Några förband anmälde tidigt i arbetet avvikande uppfattning då de har såväl etablerad tillgång till Natos originaldokument, som god vana och färdighet i att tillämpa dem. Samtidigt uttryckte andra förband att handboken behövs och kommer att underlätta en gemensam tolkning och utbildning i Nato-signalerings. Då de senare förbanden representerar huvuddelen av de instruktörer och signalister som förväntas kunna tillämpa signaler enligt Natos metoder har LedSS därför fortsatt arbetet för att kunna tillhandahålla handboken som utbildningsstöd.

HANDBOK

Som Natomedlem förväntas Sverige att efterleva försvarsalliansens gemensamma anvisningar. Detta gäller givetvis även berörda sambandspublikationer i originalutgåva, vilket dock förutsätter en utvecklad kunskap och förmåga på såväl individ- som förbandsnivå. Behovet av handboken bedöms därför kvarstå tills dess att Natos originaldokument har tillgängliggjorts i nödvändig mån inom Försvarsmakten och metoderna förankrats i organisationen genom ordinarie utbildningsgång.

Slutföredragning av handboken för C LedSS skedde 2023-05-26.

Manuskriptet granskades av Försvarsmaktens publikationssamordnare 2023-08-04 samt 2024-10-31.

Beslutsföredragning för C FST CIO skedde 2024-12-16.

Bildförteckning

Den här publikationen innehåller inga bilder med verkshöjd.

Källförteckning

Den här publikationen baseras på följande källor:

Dokumenttyp	Källor
Externa styrande dokument	NATO • 2015, Allied Communications Publication, Communication Instructions General (ACP 121(I)), gällande från 2015-11-06 NATO/CCEB • 2001, Allied Communications Publication, Communication Instructions Radiotelephone Procedures (ACP 125(F)), gällande från 2001-09-05 • 2016, Allied Communications Publication, Communication Instructions Radiotelephone Procedures (ACP 125(G)), gällande från 2016-11-29
Interna styrande dokument	• Reglemente Tjänstegrenar inom LSC ansvarsområde, gällande från 2018-01-01 • Handbok Samband telefoning, gällande från 2021-11-01 • Handbok Samband grunder, gällande från 2016-07-01 • Handbok Nomenklatur ledning, gällande från 2016-10-01
Externa övriga dokument	
Interna övriga dokument	• Trafikexempelsamling Telefoni – Voice procedures; Bodens Garnison v.2009-11-13

Handboken beskriver den gällande försvarsmaktsgemensamma metoden för telefonisignalering på engelska utgående ifrån Natos styrande publikationer ACP121 och 125.

FÖRSVARSMAKTEN

---

107 85 Stockholm
www.forsvarsmakten.se

H SB TFN ENG
M7739-352160
VERSIONSNR: 1.0